Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

ТОШКЕНТ оқшоми

Ўзбекистон Компартияси Тошкент шаҳар комитети ва халқ депутатлари шаҳар Советининг органи

Газета 1966 йил 1 июлдан чиқа бошлаган. № 91 (6. 580) 1988 йил 20 апрель, чоршанба Баҳоси 3 тийин

XIX

Янгиланиш йўлидан

Истиқболни кўзлаб

✦ Кейинги вақтда шаҳримизда саноат корхоналари (бирлашмалари) ишини тубдан яхшилашга қаратилган бир қатор тадбирлар кўрилмоқда. Маҳсулотнинг давлат қабули жорий этилиши ана шу муҳим тадбирлардан бири бўлди. Дастлабки даврда шаҳримиздаги 12 та корхонада бу янгилик жорий қилинди. Аммо натижа ҳар хил бўлди. Масалан, «Подъёмник» ишлаб чиқариш бирлашмаси, «Ташсельмаш», В. И. Ленин номидаги электрон-техника, «Миконд» заводлари, «СССР 50 йиллиги номидаги Тошкент трактор заводи» ишлаб чиқариш бирлашмаси сингари корхоналарда маҳсулот сифати учун астойдил кураш олиб борилди. Аммо «Средазкабель», «Средазэлектроаппарат», «Таштекстильмаш» каби ишлаб чиқариш бирлашмаларида давлат қабулини жорий қилишда қийинчиликлар ҳам, уқувсизлик ва палапартишликлар ҳам бўлди.

✦ Давлат корхонаси (бирлашмаси) тўғрисидаги Қонун кучга киргандан кейин маҳсулот сифатига бўлган талаб ва коллективлар зиммасидаги масъулият ҳисси янада ошди. Тўла хўжалик ҳисобига ўтиб ишлаш, ўз-ўзини маблағ билан таъминлаш ва ўз харажатларини ўзи қоплаш шароитига ўтиш биринчи галда маҳсулот сифатини ҳозирги талаблар даражасига кўтаришни тақозо этарди. Янги усулга ўтган саксондан ортиқ корхонанинг ҳиссаси шаҳримиздаги жами саноат корхоналари ишлаб чиқарадиган маҳсулотларнинг салкам ярмига тенг эди. Шаҳардаги енгил саноатга қарашли барча йирик корхоналар хўжалик ҳисобига ўтиб ишламоқда.

Тошкент область партия комитети бюросида

Тошкент область партия комитетининг навбатдаги бюро мажлисида область партия комитетининг 1988 йил биринчи квартали бўйича состави тўғрисидаги статистик ҳисобот кўриб чиқилди. Шу нарса таъкидландики, биринчи квартал давомида партия сафларини ўстиришга ёппасига киришиш, механик бошқаришга барҳам бериш йўли сақланди. Шаҳар, район партия комитетлари, бошланғич партия ташкилотлари партия сафларини шакллантириш масалалари бўйича берилган мустақилликка биноан меҳнат коллективларининг социал-иқтисодий тараққиётини, қайта қуришнинг асосий участкаларига партиявий таъсирни кучайтириш заруратини ҳисобга олган ҳолда партия сафларида танлаб олишга интилмоқдалар.

Партияга қабул масаласида ошкоралик кенгайиб бормоқда. партияга кирувчининг сиёсий, ишчанлик ва маънавий фазилатларини ўрганишга кўпроқ эътибор берилаяпти. Шу мақсадда партияга танлаб олишнинг икки йиллик системасидан самарали фойдаланилмоқда. Уч ой давомида 555 киши КПСС аъзолигига кандидатликка қабул қилинди. Бу ўтган йилнинг биринчи кварталига нисбатан 2,7 марта камдир. Қабул қилинаётганларнинг қарийб тўртдан уч қисмини ишчилар ва колхозчилар, ҳар уч кишининг бирини халқ хўжалиги мутахассислари ташкил этмоқда. Кандидатлик стажини ўташга бўлган талабчанлик ошиб бормоқда. 143 нафар кандидат партия аъзолигига қабул қилинмади.

Партия сафлари сифатини яхшилашга коммунистлар аттестацияси ижобий таъсир ўтказяпти. Суҳбатлар якуни бўйича ўтган уч ой давомида 1,2 минг коммунист шартли равишда аттестация қилинди. 1 мингдан ортиқ коммунист партиявий жазо олди. 730 коммунист умуман аттестация қилинмади, 62 коммунист партия сафидан чиқарилди. Шунга қарамай КПСС Марказий Комитетининг «1987 йилда КПССга қабул қилиш якунлари тўғрисида» қабул қилган қарорида тилга олинган кўпгина камчиликлар область партия ташкилоти составида ишчилар ядросини кўпайтириш юзасидан олиб борилаётган ишлар ҳали етарлича эмас. Айрим район, шаҳар партия ташкилотларида партияга қабул қилинаётганларнинг миллий составида номутаносиблик сақланиб қолмоқда. Айрим партия комитетлари ва ташкилотлари хотин-қизларни партияга танлашга кандидатлар билан ишлашга бўлган эътиборни сусайтириб юбордилар. Кандидатлик муддати ўтиб кетганлар оз эмас.

Бир қатор район, шаҳар партия комитетлари коммунистларнинг масъулиятини кўриб чиқиш бўйича белгиланган тартибга риоя этмаяптилар. Ўтган кварталда бошланғич партия ташкилотларини четлаб 15 коммунист раҳбарга жазо берилди. Маъмурий йўл билан жазо олган 22 раҳбар коммунист, халқ контроли жазолаган 28 коммунист раҳбар бошланғич партия ташкилотида муҳокама қилинмай қолди.

Область партия комитети бўлимлари, шаҳар, район партия комитетлари партия сафлари сифат составини вақти-вақти билан таҳлил қилиб боришга, кадрлар ва активларни ўқитишга, илғор тажрибаларни оммалаштиришга эътиборни сусайтириб юборганликлари, бошланғич партия ташкилотларига нисбатан талабчанлик ошмаётганлиги натижасида шунга ўхшаш камчиликлар содир бўлмоқда, қабул қилинган қарорлар бажарилмай қолмоқда.

Шаҳар, район партия комитетлари, бошланғич партия ташкилотлари зиммасига бир ой ичида КПСС Марказий Комитетининг «Партияга қабул қилиш ва партия сафларини мустаҳкамлаш борасида Тошкент область партия ташкилотининг ишидаги жиддий камчиликлар тўғрисида» қабул қилган қарори қандай бажарилаётганлигини чуқур таҳлил қилиш, йўл қўйилган камчиликларда айбдор бўлган кишилар масъулиятини кўриб чиқиш вазифаси юкланди.

Область партия комитети бюросида салбий сабаблар билан ишдан бўшатилган кадрларни қайта раҳбарлик ишларига қўйиш давом этаётганлиги ҳоллари кўриб чиқилди.

Область партия комитети бюро мажлисида бошқа масалалар ҳам кўриб чиқилди ва улар юзасидан тегишли қарорлар қабул қилинди.

1 Май шарафига

«Главташкентстрой»га қарашли 6-темир бетон буюмлари заводи ишчи-хизматчилари КПСС Марказий Комитетининг 1 Май Чақириқларини алоҳида мамнуният билан кутиб олдилар. Улар Чақириқлардан руҳланиб ишда юқори натижаларга эришиш ва меҳнаткашларнинг Халқаро бирдамлик кунини муносиб кутиб олиш учун айни кунларда самарали ишламоқдалар.

СУРАТЛАРДА: формаловчи Эргаш Асилов иш устида; формалаш цехида иш қизғин.

Т. Каримов фотоси.

Ўзбекистон Компартияси Тошкент шаҳар комитети бюросида

Ўзбекистон Компартияси Тошкент шаҳар комитети бюроси навбатдаги мажлисида саноат корхоналари партия ташкилотларининг ишлаб чиқариш самарадорлигини ошириш борасидаги ташкилий ва сиёсий фаолияти ҳамда хўжалик ҳисоби ва ўз-ўзини молиявий таъминлаш шароитидаги дастлабки иш якунлари тўғрисидаги масалани муҳокама қилди.

Шаҳар партия комитети бюроси партия ташкилотлари меҳнат коллективларини янгича шароитда ишлашга ҳар томонлама ва сифатли тайёрлашга, уларни корхоналарнинг мавжуд техник ва иқтисодий имкониятларидан тўла фойдаланишга сафарбар этолмадилар, ҳозирча ташкилий ва сиёсий ишларни янги даражага кўтара олмадилар, деб таъкидлади.

Янгича шароитдаги дастлабки иш якунлари ишлаб чиқаришни, меҳнатни ташкил этиш, планлаштириш, моддий-техника таъминоти борасидаги партия ташкилотларининг, хўжалик раҳбарларининг фаолиятидаги камчиликлар ва етишмовчиликларни ошкора очиб ташлади. Тўла хўжалик ҳисоби ва ўзини ўзи молиявий таъминлашга ўтган қатор корхоналар асосий техник-иқтисодий кўрсаткичларни уддалай олмаяпти. Шу йилнинг биринчи квартали якунларига кўра янгича шароитда ишлаётган 71 корхонанинг амалда ҳар олтинчиси буюртмалар етказиб бериш планини бажармади, 11 корхона фойда олиш планини бажармади. Етказиб берилмаган маҳсулотлар ҳажмининг 90 процентдан кўпроғи ана шу корхоналар ҳиссасига тўғри келади. Партия ташкилотлари ва хўжалик раҳбарлари тўла хўжалик ҳисоби ва ўзини ўзи молиявий таъминлаш шароитида корхоналарнинг молиявий аҳволи нақадар муҳим аҳамиятга эга эканлигига етарли даражада эътибор беришмаяпти, ҳисоб-китоб олиб бориш ва даромад олишга интилишни суст ривожлантиришяпти. Ҳозирча зарур кўламдаги иқтисодий рағбатлантириш фондларини ташкил этиш имконини берувчи нормативларга ўтиш жараёни қийинчилик билан кечаяпти.

Корхоналарнинг талайгина қисми молиявий аҳволи беқарор бўлган бир шароитда ўз-ўзини молиявий таъминлашга ўтди. Шуларнинг учдан бир қисмидан кўпроғи даромад олиш бўйича 1987 йил планини бажармади, 40 проценти ўз оборот маблағларида камомадларга, 69 проценти нормативдан зиёда товар-моддий қимматлар запасига эга эди. Дебиторлик қарзи ҳам катта маблағни ташкил этади.

Шу билан бирга ишлаб чиқариш жараёнида технология жиҳозларининг талайгина қисмидан фойдаланилмаяпти. Умуман хўжалик ҳисобига ўтган корхоналарда шу йилнинг бошларида 45,4 миллион сўмлик ўрнатилмаган жиҳозлар мавжуд эди. Шуларнинг талайгина қисми «Тошкент трактор заводи», «Средазэлектроаппарат», «Узбексельмаш» бирлашмалари, «Сергели» мебель бирлашмаси, чинни ва «Ташсельмаш» заводлари зиммасига тўғри келади.

Хўжалик юритишнинг янги шароитларига ўтган корхоналар фаолиятининг паст самарадорлиги ички хўжалик ҳисоб-китоби ўта қониқарсиз ташкил этилганлиги билан боғлиқ. Асосий таркибий бўлинмалар — корхоналарнинг цехлари, участкалари, бўлимлари аслида хўжалик ҳисоби билан қамраб олинган эмас. Хўжалик ҳисоби шароитида ишлаётган бригадаларнинг салмоғи шаҳар саноатида атиги 33,5 процентни ташкил этади, Сергели, Ҳамза, Ленин районлари корхоналарида эса мазкур кўрсаткич бундан ҳам паст. Ҳали ҳам «Средазгазавтоматика», асбобсозлик, енгил металл конструкциялари, химия-фармацевтика заводларида, «Тошкент» мебель ишлаб чиқариш бирлашмасида бирорта ҳам бригада хўжалик ҳисобига ўтказилмаган.

Цехларда, бригадаларда моддий рағбатлантириш ҳамон номенклатура бўйича планнинг бажарилиши ва маҳсулот сифатига эмас, ҳажм кўрсаткичларига боғлиқ бўлиб қолаяпти. Номенклатура бўйича планнинг бажарилиши ва маҳсулот сифати ички завод планлаштиришининг асосини ташкил этаётгани йўқ. Меҳнатга текис ҳақ тўлаш ҳоллари бўлиб турибди. Корхоналарнинг партия ташкилотлари ана шу масалаларга етарли аҳамият беришмаяпти, уларнинг ҳал этилиши учун коммунист-раҳбарлардан жиддий талаб қилишмаяпти.

Партия ташкилотлари томонидан етарли эътибор ва ёрдам бўлмаганидан кейин меҳнат коллективларининг кенгашлари маъмурият нима дер экан, деб етилган масалаларни ҳал этишга ҳадиксираб киришишяпти. Мазкур кенгашларнинг аъзолари ўз вазифалари, ҳуқуқ ва бурчларини ҳали яхши тасаввур этишолмайди. Бунинг оқибатида мазкур кенгашлар ишлаб чиқаришни ривожлантиришнинг барча қирралари устидан кундалик назоратни таъминлашмаяпти, ишлаб чиқариш самарадорлигининг оширилишидан, корхоналарнинг ўзини ўзи молиявий таъминлаш шароитида пухта ишлашидан манфаатдор эканликларини билдирмаяптилар. «Средазгазавтоматика», лак-бўёқ заводлари, «Средазэлектроаппарат» бирлашмаси каби қатор корхоналарда аслида меҳнат коллективларининг кенгашлари ҳали ишга киришгани йўқ.

Партия ташкилотлари ҳали кадрларда янги иқтисодий тафаккур шаклланишида, давлат манфаатлари билан меҳнат коллективларининг, ҳар бир меҳнаткашнинг манфаати уйғунлашиб кетишини таъминлашда зарур қатъият кўрсатмаяптилар. Бошқарувнинг маъмурий-буйруқбозлик усулига сусткашлик билан барҳам берилмоқда, экономикага раҳбарликнинг сиёсий ёндошуви жорий этилмоқда. Ялпи иқтисодий ўқув суст ташкил этилганлиги сабабли меҳнат коллективларининг аксарият аъзолари хўжалик ҳисоби масалаларини яхши тушунишмайди, ўзини ўзи молиявий таъминлашнинг моҳияти кенг меҳнаткашлар оммасига етказилган эмас. «Средазкабель» бирлашмаси, лак-бўёқ, енгил металл конструкциялари заводлари, «Сергели» мебель бирлашмаси каби кўпгина корхоналардаги иқтисодий мактаблар ва семинарлар расмият учун, системасиз олиб борилади, ўқиш енгил — лекция характерига эга, бевосита ишлаб чиқариш билан боғланган эмас.

Иқтисодий ислоҳотнинг дастлабки қадамлари, тўла хўжалик ҳисоби ва ўзини ўзи молиявий таъминлаш шароитидаги саноат корхоналарининг фаолияти, давлат корхонаси тўғрисидаги Қонуннинг кучга кирганлиги ҳозирча партия комитетлари ва ташкилотлари томонидан етарли даражада партиявий-сиёсий таъминланмаяпти. Мазкур масалалар партия ташкилотларининг бюро йиғилишлари ва мажлисларида юзаки кўриб чиқилади, уларнинг аксарияти шу йўналишдаги аниқ, истиқболли ҳаракат программасига эга эмас, иқтисодий хизматлар коммунист-раҳбарларининг хўжалик фаолиятини қайта қуриш тўғрисидаги ҳисоботлари камдан-кам тингланади, мазкур мураккаб жараёнга бутун партия фаоллари, қуйи партия бўғинлари жалб этилмаяпти. Мазкур масалаларни ҳал этишга касаба союз ва комсомол ташкилотлари ҳам сафарбар этилмаган. Район ижроия комитетлари, Тошкент шаҳар Совети ижроия комитетининг план комиссияси саноат корхоналарининг экономикасида содир бўлаётган иқтисодий жараёнларни чуқур таҳлил этишмаяпти, аҳволни ўнглаш учун етарли чора-тадбирларни кўришмаяпти.

Район партия комитетлари кўпгина ҳолларда саноат корхоналарини хўжалик юритишнинг янги шароитларига ўтказишнинг аниқ вазифаларини амалга ошириш масалаларида сусткашликка йўл қўйишяпти, корхоналарнинг ана шу шароитларда самарали ва унумли ишлашини таъминлаш учун партия ташкилотларига етарли даражада талабчанлик кўрсатмаяптилар.

Шаҳар партия комитети бюроси саноат корхоналари партия ташкилотларининг тўла хўжалик ҳисоби ва ўзини ўзи молиявий таъминлаш шароитларида ишлаб чиқариш самарадорлигини ошириш борасидаги ташкилий ва сиёсий фаолиятини КПСС Марказий Комитетининг июнь (1987 йил) Пленуми талабларига, туб иқтисодий ислоҳот вазифаларига жавоб бермайди, деб эътироф этди.

Лак-бўёқ заводи (И. Н. Уткина, Ф. Т. Мирзаев), «Средазкабель» (Н. А. Салоҳиддинов, Н. Л. Шпильков), «Средазэлектроаппарат» (А. М. Стражков, В. Б. Бобоев), «Қизил тонг» (С. Д. Парфирова, Р. Т. Содиқов) ишлаб чиқариш бирлашмалари, «Узвторчермет» (Э. И. Сенкевич, В. Ушаков) республика ишлаб чиқариш бирлашмаси, тўқимачилик комбинати (У. С. Султонова, Б. Қ. Эргашев) партия ташкилотлари, хўжалик раҳбарларининг хўжалик ҳисоби ва ўзини ўзи молиявий таъминлаш шароитида меҳнат коллективларини самарали ишлашга сафарбар этиш борасидаги фаолияти ўта қониқарсиз, деб қайд этилди.

Шаҳар партия комитети бюроси район партия комитетларидан, совет органларидан, хўжалик юритишнинг янги шароитида ишлаётган саноат корхоналарининг партия ташкилотларидан ўз фаолиятлари мазмуни ва усулларини чуқур, танқидий таҳлил этишни, сиёсий раҳбарлик усулларини оғишмай эгаллаб боришни, туб иқтисодий ислоҳотни, бошқарувни тубдан қайта қуришни амалга оширишдаги мавжуд камчиликлар ва етишмовчиликларни тугатишни талаб қилди. Барча босқичларда ишлаб чиқаришнинг самарали, иқтисодий саводли бошқарилиши учун партия бўғинларига, хўжалик раҳбарларига талабчанликни ошириш, мазкур масалаларни ҳал этишда меҳнат коллективлари кенгашларининг роли ва аҳамиятини ҳар томонлама кучайтириш, кадрлар билан ишлашда демократиялаш жараёнини ривожлантириш, одамларнинг кайфияти ва эҳтиёжини билиш, коллектив ҳаётининг муҳим муаммолари борасида улар билан доимо маслаҳатлашиб туриш вазифасини юклади.

Одамларнинг ижтимоий ва меҳнат активлигини ошириш учун идеология ишидан тўлароқ ва самаралироқ фойдаланиш, меҳнаткашлар онгини қайта қуриш руҳида шакллантиришда унинг ролини кўтариш зарур. Унинг аниқ моҳиятга эга бўлишига, ишлаб чиқаришнинг долзарб вазифалари билан мустаҳкам боғлиқ бўлишига эришиш керак. Аттестациядан, Устав талаблари ва хизмат вазифаларини қандай бажараётганликлари тўғрисидаги коммунистларнинг ҳисоботларидан янги иқтисодий тафаккурни ривожлантиришда, ишлаб чиқариш самарадорлигини оширишнинг янги йўлларини изланиш ва рўёбга чиқаришда меҳнаткашларнинг ташаббускорлиги ва ишбилармонлигидан фойдаланиш, қуйи партия бўғинлари, касаба союз ва комсомол ташкилотларининг фаолиятини жонлантириш лозим.

Ишлаб чиқаришнинг ички хўжалик ҳисобини жорий этишга, ишлаб чиқариш фаолиятига баҳо беришда текис ёндошувларга барҳам беришга, иқтисодий хизматлар иш самарадорлигини оширишга, меҳнаткашлар иқтисодий ўқувини ташкил этиш савиясини оширишга, ишчилар, инженер-техник ходимларнинг янги хўжалик ислоҳотининг асосий қоидаларини ўзлаштиришларига алоҳида эътибор қаратилди.

Саноат-қурилиш банки (Г. П. Тен) ва уй-жой-социал банки (К. Ё. Ёдгоров) бошқармаларига хўжалик ҳисобига ва ўзини ўзи молиявий таъминлашга ўтган корхоналарнинг молиявий аҳволини соғломлаштириш борасидаги фаолиятларини кучайтириш тавсия этилди. Кредит-ҳисоб-китоб механизмининг кенгайтирилган қайта ишлаб чиқаришнинг якуний натижаларига, шаҳар корхоналари тўлов интизомини мустаҳкамлашга таъсири самарадорлигини ошириш лозим.

Шаҳар партия комитети бюроси хўжалик ҳисоби ва ўзини ўзи молиявий таъминлаш шароитида корхоналар иш самарадорлигини оширишга қаратилган қўшимча чора-тадбирлар кўрилишини, меҳнат коллективларининг куч-ғайратини 1988 йил иқтисодий ва социал ривожланиш давлат планининг сўзсиз бажарилишига, бу йил шаҳар экономикасида ўн иккинчи беш йилликка мўлжалланган йиллик ўртача ўсиш суръатини таъминлашга, бирлашмалар ва корхоналарнинг муқим ва бир маромда ишлашига қаратишни, ана шу мақсадларда Бутуниттифоқ XIX партия конференциясини муносиб кутиб олиш учун қулоч ёйган ҳаракатдан кенг фойдаланишни талаб қилди.

Шаҳар партия комитети бюроси Тошкент шаҳри партия, совет органлари, жамоат ташкилотларининг Афғонистон республикасида ўз интернационал бурчини бажарган жангчилар билан олиб бораётган иши тўғрисидаги масалани кўриб чиқиб, жангчи-интернационалистларга, ҳалок бўлган ҳарбий хизматчиларнинг оилаларига зарур ғамхўрлик кўрсатилмоқда, эътибор берилмоқда, деб қайд этди. Ҳарбий хизматчиларга ва ўз интернационал бурчини бажариш пайтида ҳалок бўлганларнинг оилаларига имтиёзлар тўғрисидаги қонунларга риоя қилиш масаласи қаттиқ назорат остига олинган, собиқ жангчи-интернационалистларнинг уй-жой шароитини яхшилаш, медицина хизмати кўрсатиш бўйича чора-тадбирлар кўрилган, уларни ўсиб келаётган авлодни ҳарбий-ватанпарварлик руҳида тарбиялашга жалб этиш борасидаги фаолият активлашган, комсомол ва жамоат ташкилотларининг оталиқ иши муайян системага тушиб қолди.

Шу билан бирга жангчи-интернационалистлар билан олиб борилаётган ишларни янада конкретлаштириш, муайян мақсадга қаратиш лозим. Айрим жойларда жангчи-интернационалистлар, ҳалок бўлганларнинг оилалари билан боғлиқ масалаларни ҳал этишда ҳали ҳам бепарволик ва сансалорлик фактларига барҳам берилмаган. Жангчи-интернационалистларнинг уй-жой шароитини яхшилаш масаласи янада аниқликни, ошкора ёндошувни тақозо этади.

Запасдаги ёш жангчилар билан ишлашда хотин-қизлар кенгашлари ўз иштирокларини ҳали ҳам аниқлаб олишгани йўқ, улар ҳалок бўлган жангчиларнинг оналарига болалар ва ўсмирларни тарбиялашда, уларни Совет Армияси сафида хизмат қилишга тайёрлашда катта ёрдам беришлари мумкин.

Шаҳар партия комитети бюроси район партия комитетларига, Тошкент шаҳар Совети ижроия комитетига, партия ташкилотларига Афғонистонда хизматни ўтаб қайтган запасдаги ёш жангчилар билан ишни ташкил этиш, ярадор ва мажруҳ бўлган жангчиларга, интернационал бурчини ўташ вақтида ҳалок бўлганларнинг оилаларига ўз вақтида, самарали ёрдам бериш, жангчи-интернационалистлар ва ҳалок бўлган жангчиларнинг оилаларига белгиланган имтиёзларий амалга ошириш борасидаги маҳаллий Советлар ижроия комитетлари, касаба союз ва комсомол органлари, ҳарбий комиссариатлар ва ДОСААФ комитетларининг фаолиятини пухта назорат остига олишни, уни мувофиқлаштириб боришни топширди.

Уруш ва меҳнат ветеранлари шаҳар советига ўз биноларида запасдаги ёш жангчилар шаҳар советини жойлаштириш имкониятини кўриб чиқиш, унинг фаолиятини мувофиқлаштириб туриш, амалий ёрдам кўрсатиш таклиф этилди.

Тошкент шаҳар Совети ижроия комитетига, шаҳар партия комитетининг пропаганда ва агитация бўлимига жангчи-интернационалистлар, ҳалок бўлганларнинг оилалари моддий-маиший шароитини яхшилаш юзасидан ишчи группаларини ташкил этиш, ўқиш ва истиқомат жойларида ёшлар ва ўсмирларни ҳарбий-ватанпарварлик руҳида тарбиялашда запасдаги жангчилар иштирокини активлаштириш топширилди.

Шаҳар ва район комсомол комитетларига, комсомол ташкилотларига жангчи-интернационалистларни ҳарбий-ватанпарварлик руҳида тарбиялаш ишларига жалб этиш, ҳар бир мактабда, ҳунар-техника билим юртларида, истиқомат жойларида ҳарбий-ватанпарварлик клублари ва бирлашмаларини ташкил этиш учун таъсирчан чора-тадбирларни кўриш, ўз интернационал бурчини ўташ вақтида ҳалок бўлган жангчилар хотирасини абадийлаштириш, уларнинг номини пионер отрядларига, дружиналарига, кўчаларга, мактабдан ташқари муассасаларга бериш, уларни комсомол-ёшлар бригадалари, студент-қурилиш отрядлари таркибига киритиш ҳақидаги ватанпарварлик ҳаракатини активлаштириш, госпиталларни, ҳалок бўлган жангчиларнинг оилаларини, оғир жароҳатланган жангчиларни оталиққа олиш таклиф этилди.

Шаҳар комсомол комитетига, халқ маорифи Бош бошқармасига, шаҳар ҳунар-техника таълими бошқармасига, район ҳарбий комиссариатларига запасдаги ёш жангчиларни, энг аввало Афғонистонда ўз интернационал бурчини ўтаб қайтган жангчиларни ҳарбий тайёргарлик раҳбарлари сифатида ўқув муассасаларига ишга кенг жалб этиш имкониятларини кўриб чиқиш, комсомол йўлланмалари билан ўқишга юбориш учун уларнинг сифатли саралаб олиниши ва жўнатилишини таъминлаш таклиф этилди.

Район партия комитетларининг диққат-эътибори жангчи-интернационалистлар ва ҳалок бўлган жангчиларнинг оилалари билан ишлашда расмиятчилик кўринишларига йўл қўйиб бўлмаслигига, ҳарбий хизматчиларга ва ҳалок бўлган жангчиларнинг оилаларига маиший шароитни, медицина хизматини яхшилаш, уларга берилган имтиёзлар тўғрисидаги қонунларнинг бузилиши билан боғлиқ масалаларни ҳал этишда совуққонлик билан муносабатда бўлиш ҳолларига йўл қўяётган корхоналарнинг, район ижроия комитети хизматлари ва бўлимларининг хатти-ҳаракатларини жиддий партиявий баҳолаш зарурлигига қаратилди.

«Тошкент оқшоми» ва «Вечерний Ташкент» газеталарининг редакцияларига, шаҳар радиоси ва телевидениесига, кўп нусхали газеталарга жангчи-интернационалистларга доимий эътибор бериб бориш, уларнинг жасоратларини пропаганда қилиш, меҳнат ва ўқув коллективларида уларнинг камолга етиши муаммоларини, турмуш машаққатларини ёритиш собиқ жангчиларга, уларнинг оилаларига, расмиятчилик билан, беларволик билан муносабатда бўлиш фактларини принципиал равишда очиб ташлаш, доимий рубрикаларни жорий этиш топширилди.

Шаҳар партия комитети бюроси «Ўзбекфильм» киностудиясининг плёнкаларни қайта ишлаш цехи қурилишида муддатларнинг бузилаётганлиги, капитал маблағларни ўзлаштириш планларининг бажарилиши тўғрисидаги ҳисоботлардаги кўзбўямачиликлар тўғрисидаги масалани кўриб чиқди. Ушбу фактлар Ўзбекистон ССР Халқ контроли комитети томонидан аниқланган эди.

Қурилиш ишлари устидан «Ўзбекфильм» киностудияси раҳбарияти қониқарсиз назорат олиб борганлиги сабабли «Главташкентстрой» 153-трестининг бош пудратчи ташкилоти — 3-қурилиш бошқармаси плёнкаларни қайта ишлаш цехи қурилишини норматив муддатдаги 3 йил ўрнига 9 йилдан бери олиб бораётганлиги, қурилишнинг ҳали ҳам тугалланмаганлиги қайд этилди.

Ўзбекистон Компартияси Чилонзор район комитети «Ўзбекфильм» киностудияси плёнкаларни қайта ишлаш цехи қурилишининг боришини 1987 йилда икки марта кўриб чиқди, аммо бу кутилган натижани бергани йўқ. Сабаби 153-қурилиш трестининг раҳбарлари район партия комитети қарорини бажариш юзасидан зарур чора-тадбирларни кўрганлари йўқ.

1987 йил плани бўйича 818 минг сўмлик қурилиш-монтаж ишлари бажарилиши лозим эди. Шундан атиги 214 минг сўми ўзлаштирилди. 1988 йилнинг январида қурилиш-монтаж ишлари плани 50 процент ҳам бажарилмади. Тўққиз йил мобайнида қурилишда 2123 минг сўм ўзлаштирилган, холос. Объектни ишга тушириш муддати бош пудратчининг айби билан барбод этилди.

Капитал қурилиши учун ажратилган маблағларни ўзлаштириш плани муваффақиятли бажариляпти, деган тасаввур ҳосил қилиш, ўрнатилмаган ускуналар ҳақиқий қолдиғини камайтириш мақсадида «Ўзбекфильм» киностудияси раҳбарияти саккиз проявка қилиш машинаси қийматини гўё монтаж қилинаяпти, деб 1986 йил статистика ҳисоботига киритган. Аммо СССР Марказий статистика бошқармаси қўлланмасида кўзда тутилган ҳужжатлар билан мазкур ҳисобот тасдиқланмаган. 1987 йил мобайнида ушбу машиналар киностудиянинг объект қошидаги омборида сақланган.

Шаҳар партия комитети бюроси «Ўзбекфильм» киностудиясининг туя гўшти еган плёнкаларни қайта ишлаш цехини ўз вақтида фойдаланишга топшириш, план-топшириқларининг бажарилишини таъминлаш юзасидан тугал чора-тадбирларни кўрмаганликлари, Чилонзор район партия комитети қарорларини бажармаганликлари учун КПСС аъзолари — 153-қурилиш трестининг бошқарувчиси Ш. Н. Набиевни, 2-пардозлаш ишлари трестининг бошқарувчиси М. Е. Бугаевни жиддий огоҳлантирди.

Давлат план интизомининг бузилишига, капитал маблағлар планининг бажарилиши тўғрисидаги ҳисоботнинг бузиб кўрсатилишига йўл қўйганлиги учун «Ўзбекфильм» киностудиясининг собиқ директори Қ. Х. Дониёров жиддий партиявий жазога лойиқ деб қайд этилди. Аммо унинг ана шу лавозимда ишлаётганига кўп вақт бўлмаганлигини, ускуналарни оператив равишда монтаж қилиб, расмий ҳисоботнинг тузатилиши юзасидан чора-тадбирлар кўрганлигини инобатга олиб, шаҳар партия комитети бюроси КПСС аъзоси Қ. Х. Дониёровга виговор эълон қилди.

Капитал қурилиши учун ажратилган маблағлардан самарали фойдаланилиши, планнинг бажарилиши ҳақида тақдим этилаётган ҳисоботларнинг ҳаққоний бўлишига доир директив органларнинг кўрсатмалари ва ўз қарорларининг бажарилиши борасида «Ўзбекфильм» киностудиясининг марказий аппарати ходимлари ва раҳбариятидан талабчанликни бўшаштириб юборганлиги учун КПСС аъзоси, Ўзбекистон ССР Кинематография давлат комитети раисининг ўринбосари В. П. Соломкога виговор эълон қилинди.

Чилонзор район партия комитетига район партия комитетининг қарорларини менсимаётган раҳбарларга нисбатан янада қатъий чоралар кўриш, ана шу қарорларнинг бажарилиши устидан аниқ назоратни ўрнатиш лозимлиги уқтирилди.

Шаҳар партия комитети бюроси А. А. Ваҳобовнинг Октябрь район халқ контроли комитетининг раиси бўлиб ишлаган пайтида ўз уй-жой шароитини яхшилашда қонунни бузганлиги, бунда йўл қўйган шахсий нокамтаринлиги тўғрисидаги масалани кўриб чиқиб, унинг бундан буён халқ депутатлари Ленин район Совети ижроия комитетининг раиси лавозимида қолишига йўл қўйиб бўлмайди, деб эътироф этди.

Шаҳар партия комитети бюроси шаҳар партия ташкилотининг фаолиятига доир бошқа масалаларни ҳам кўриб чиқди.

СЎНГГИ СОАТДА

ТАСС ВА МАРКАЗИЙ МАТБУОТ САҲИФАЛАРИДАН

✦ **ҚОБУЛ.** Афғонистон Республикаси ташқи ишлар министри Абдул Вакил Афғонистон телевидениеси ва радиоси орқали сўзлади. У БМТ Бош секретарининг шахсий вакили орқали Женевада ўтказилган Афғонистон — Покистон музокаралари тарихи тўғрисида, битимларни имзолаш йўлида бартараф этишга тўғри келган қийинчиликлар ҳақида гапириб берди.

Музокаралар муваффақиятли тугаганидан сўнг, бир кечада милтиқлар қўлдан тушади, деб ўйлаш қийин, деди Абдул Вакил. «Еттилар уюшмаси»нинг раҳбарлари шу битимларни рад этаётганликлари улар аслини олганда на тинчликни, на совет қўшинлари олиб чиқиб кетилишини, на афғон халқининг жабру-жафолари тугашини истамаётганликларидан далолат бермоқда. Битимларни имзолаш Покистон билан яхши қўшничилик муносабатларини тиклаш ва йўлга қўйиш учун имконият яратади, деди министр.

✦ **ВАШИНГТОН.** Американинг қирувчи-бомбардимончи самолётлари Форс кўрфази зонасида Эроннинг иккита кемасига ракета ва бомба зарбалари берди. Пентагон вакилининг хабарига кўра, аввало, «Саханд» кемасига ҳаводан ва денгиздан ҳужум қилинган. Унга Ҳўрмуз бўғозида Американинг учта қирувчи самолёти ҳужум қилган, шунингдек, АҚШ ҳарбий-денгиз кучлари кемасидан «Гарпун» ракеталари отилган. Натижада Эрон кемаси жиддий шикастланган. Кейинроқ Америка қирувчи самолётидан ташланган ва лазер нури воситасида нишонга йўналадиган бомбанинг тикка бориб тушиши натижасида Эроннинг бошқа бир «Сабалан» кемаси қаттиқ шикастланган. АҚШ ҳарбий идорасининг вакили Эроннинг кемаси биринчи бўлиб Америка қирувчи самолётига ўқ узганидан кейин унга ҳужум қилинганини айтди.

Давлат қабули: сифат кафолати

Қандай сабоқ олиняпти?

— Мана бу пальтонинг чиройлилигини қаранг, — харидор қувончини яшира олмади. — Ўзням худди мен учун тикилгандай.

— Ҳа, аммо буниси ҳам ундан қолишмас экан, — кўзлари порлади бошқа бир қизнинг. — Бежиримгина, бичими ҳам гўзал. Замонавийлигини айтмайсизми?

— Қаерники экан? — иккала истеъмолчи ҳам баравнрига ёрлиққа кўз тикди. — Ия, ўзимизнинг «Қизил тонг»никику?!

— Пальтоларнинг нимаси сизга манзур бўлди? — мурожаат этамиз харидорларга.

— Тикилиши, — дея жавоб берди ўқитувчи Замира Мусахўжаева, — модаси ҳам ўзига хос.

— Менга эса замонавийлиги ёқади, — суҳбатимизга қўшилди инженер Малика Туробова. — Ўз шаҳрингда шундай буюмлар тайёрланишини кўриб қувонасан, киши. Ахир, уларнинг чет элда тайёрланганлардан нимаси кам? Бемалол рақобатлаша олади.

Эндиликда бундай дил изҳорларини кўплаб савдо шохобчаларида тез-тез эшитиш мумкин. Маҳсулотларнинг янги хилларини яратиш билан биргаликда бу ерда сифатни яхшилаш борасида ҳам қизғин кураш тобора авж олдирилаяпти. Бирлашмада давлат қабули жорий этилиши ана шу қутлуғ ишларни юзага чиқаришда асосий роль ўтади. Тўғри, баъзан тўсиқларга ҳам дуч келинди, аммо буларнинг барчасини енгиб ўтишга ҳаракат бор. Хўш, давлат қабулининг сабоқлари қандай бўлмоқда? Ундан ишчи-хизматчилар ўз вақтида тегишли хулоса чиқариб олишаяптими? Биз корхонага ана шундай саволларга жавоб излаб бордик.

Маъмурий корпуснинг бешинчи қаватида жойлашган мўъжазгина хонада ҳаёт қайнайди. Назоратчилар хизмат жараёнида кўздан кечирган камчиликларни ҳужжатларга тиркаб қўйишмоқда. Телефон ҳам вақти-вақти билан уларнинг ҳаловатини бузиб турибди. Давлат қабули вакили Робия Султонхоновага ўзимиз гувоҳ бўлган юқоридаги воқеани айтиб бердик. Назоратчи бундай холис баҳога осонликча эришилмаётганлигини яширib ўтирмади:

— Давлат қабулининг ўткир ҳаётий талаблари ишлаб чиқариш участкаларига тобора чуқурроқ кириб бормоқда. Рости, аввалига қийинчиликлар ҳам бўлди. Янгиликларнинг моҳиятига тушуниш ишчи-хизматчилар ўртасида жуда қийинчилик билан кечди.

Давлат қабули вакилининг сўзларидан ишга талабчанлик, ҳар бир нарсага эътиборли бўлиш зарурати бугунги фаолиятнинг асосий мезони эканлигини кўрсатиб турарди. Очиғини айтганда, сифат учун курашнинг оммавий тарзда авж олдирилиши бу борадаги камчиликларни илдиз отиб кетишига кескин ғов қўйди. Бирлашмада ҳам ана шундай муаммолар йўқ эмасди. Айниқса, техник ҳужжатлардаги етишмовчиликлар, ишлаб чиқариш участкаларидаги иш жараёнларининг давр талабига тўғри келмаслиги ва бошқа камчиликлар буни исботлаб турарди. Ўтган йилнинг бошиданоқ назоратчилар ана шу камчиликларни ҳал этишга киришдилар. Бирлашмада соғлом муҳитни юзага келтиришга асосий эътибор қаратилди. Натижада баъзи бир техника жиҳозларининг баҳридан ўтилди. Умуман жисмонан яроқсиз бўлиб қолган ана шундай жиҳозларнинг 5 процентни, яъни 123 минг сўмлиги ишлаб чиқаришдан олиб ташланди. Техник ҳужжатлар қайта кўриб чиқилди.

— Энг муҳими, тикувчиларнинг сифатни таъминламай туриб янгичасига ишлаб бўлмаслигини тўғри тушуниб етганликларида бўлди, — дея сўзида давом этади Р. Султонхонова. — Ахир, бусиз бугунги ўзгаришларни тасаввур этиб бўладими? Ҳамма нарса аввало инсон психологиясини қай тарзда қайта қуришга боғлиқ.

Бу бирлашма коллективининг янгиланиш даврида чиқарган илк сабоғи ҳам эди. Давлат қабули ишчи-хизматчилардаги муносабатни ҳам тубдан ўзгартирди. Ишлаб чиқариш участкаларида ва цехларида ўз ишига жавобгарлик ҳисси кучайтирилди. Ишнинг ана шу тарзда қатъий этиб қўйилиши олға томон ҳаракат қилишда, қайта қуришга ғов бўлаётган тўсиқларни енгиб ўтишда қўл келди. Бу йил ҳам маҳсулот сифатини жаҳон стандартлари талаби даражасига кўтариш ҳам назоратчиларнинг олдидаги, ҳам ишчи-хизматчиларнинг зиммасидаги асосий вазифа бўлиб турибди. Аммо барибир қанчалик ғайрат билан иш олиб борилишига қарамай ўзгаришлар сусткашлик билан юзага чиқаяпти. Ишлаб чиқариш ва комплектлаш бўлимлари ўртасидаги алоқанинг яхши йўлга қўйилмаганлиги бунинг бош сабабидир. Улардаги хизматчилар ўз функцияларини тўла адо этишмаяпти. Мана биргина мисол. Ўтган ойда экспериментал цехнинг кичик серияли участкасида янги моделдаги маҳсулот ишлаб чиқарила бошланган эди. Пардозлаш жараёнига келганда унга мос рангдаги тугманинг йўқлиги маълум бўлиб қолди. Буюртма бериб келтирилгунча анча фурсат бой берилди. Бичиш цехида ҳам ана шундай муаммоларга сифат назоратчилари тез-тез дуч келиб туришади. Айниқса, бу ҳол кўпроқ «Янгилик» индекси билан ишлаб чиқариладиган маҳсулотларда кўзга ташланмоқда. Бундай пальтолар учун сифатли хом ашё керак. Аммо гоҳида янги маҳсулотбоп астар топилмай қолса, баъзида тугмача ёки мўйна етишмайди. Яқинда Валентина Жвиченко бошчилигидаги технологик группа назоратчилари 5-цехнинг 3-потогида ишни маълум муддатга тўхтатиб қўйдилар. Сабаби пардозлаш жараёнида аниқланди. Маҳсулотнинг кўриниши чакки эмасди. Аммо технологик жараёнлар сифатсиз амалга оширилганлиги пальтони пардозлаш чоғида маълум бўлиб қолди.

3-тикувчилик цехида эса бошқа бир муаммо давлат қабули вакилларини қаттиқ ташвишга солмоқда. Бу ерда ишчилар бир сменада ишлашади. Уларнинг ишлари бошқаларникига нисбатан яхши ва унумли бўлмоқда. Аммо ёш кадрлар коллективга баъзида панд бериб қўяётир. Улар операцияларни нотўғри бажариб, хатоларга йўл қўйишаяпти. Натижада ҳар бир операция ўртасидаги ўлчов бир бирига мос келмаяпти. Корхонага қарашли ҳунар-техника билим юртининг бу борада жиддий иш кўриши лозимга ўхшайди. Чунки корхонага ғайратли, шижоатли, тиришқоқ ёшлар керак. Уларни тайёрлашда билим юрти педагогик коллективи талабчанлик билан иш юритиши лозим.

Р. АҲМАДАЛИЕВ.

Ўз меҳнатидан, эришаётган ютуқларидан мамнун бўлган «Малика» трикотаж ишлаб чиқариш бирлашмасининг 1-тикув-бичув цехи пешқадам тикувчи-мотористкаси Манзура Тўлаганхўжаева янги марраларга интиляпти. Бугун кечагидан, эртага эса бугунгидан унумли ва сифатлироқ ишлашга ҳаракат қилаяпти.

М. Тўлаганхўжаева меҳнатда эришган муваффақиятлари учун корхона бўйича кўпгина илғорлар қаторида рағбатлантирилган, Фахрий ёрлиқларга сазовор бўлган. Ҳозир ҳар сменада 280—300 аёллар кўйлагини сифатли қилиб тикишга ўз ҳиссасини қўшмоқда.

СУРАТДА: тикувчи-мотористка Манзура Тўлаганхўжаева.

М. Нуриддинов фотоси.

ВЕТЕРАН № 3 (55)

Жонкуяр

Ишчилар билан гавжум кенг ва ёруғ цехда ускуналар шовқини бир нафасга тинган. Ҳар бир ишчи ўз сменадошига ускунани озода қилиб топшириш ҳаракатида, кимдир чиқиндиларни саралаш билан овора. Муҳими, ҳамма ўз иши билан банд. Бошлиқ эса, цехга зимдан разм солади. Ишчиларнинг ўз бурчига, вазифасига сидқидил муносабатини кўриб, кўнгли кўтарилади, коллективдаги баҳамжиҳатликдан қалбида ифтихор ҳисси уйғонади. Уларнинг бир оила аъзоларидек иноқ бўлишида ўзининг ҳам ҳиссаси борлигидан қувонади. Бошлиқ сменани қабул қилиб олган ҳар бир ишчи ёнига келиб, ундан ҳол-аҳвол сўрайди, кайфиятини аниқлайди. Сўнгра, зарур бўлса, маслаҳат, йўл-йўриқ кўрсатади. Бу ҳол ҳар куни такрорланади, шундай қилмаса, Рўзи Қурбоновичнинг кўнгли тўлмайди.

Ҳа, бугунги қайта қуриш жараёнида инсон омилига эътибор, уларга ғамхўрлик кун сайин ўсиб бормоқда. Жумладан, Тошкент тўқимачилик комбинатида ҳам тўқимачилар сафини кенгайтириш, уларнинг меҳнат шароитини яхшилашга тобора кўпроқ эътибор жалб этилмоқда. Бунинг натижасида корхонада ишчи кадрларнинг муқим ишлаб қолишини таъминлашга эришилмоқда, ишчи сулолаларининг сафи ортиб бораяпти.

...Цех бошлиғи Рўзи Ҳамидовнинг мазкур ишлаб чиқаришда меҳнат фаолиятини бошлаганига 27 йил бўлди. У аввал пахта саралаш цехида мастер ёрдамчиси бўлиб ишлади. Сўнгра, слесарлик касбини ўзлаштирди. Қолаверса, бир вақтнинг ўзида ишлаб чиқаришдан ажралмаган ҳолда тўқимачилик политехникумида ҳам билимини оширди. 1965 йили шу техникумни аъло баҳоларга тугаллаб, қайта тараш цехида смена мастери бўлиб ишлай бошлади. Мана йигирма йилдирки, — шу касбда меҳнат қилади. Шу йиллар давомида Рўзи Қурбонович кўп нарсани ўрганди, тажриба орттирди. Цехга янги бошлиқ тайинлаш масаласи кўтарилганда, коллектив бир овоздан Рўзи Қурбонович номзодини маъқуллади. Мана бир неча йилдирки, тадбиркор раҳбар улкан цехни бошқармоқда.

Рўзи аканинг умр йўлдоши Мариям Ҳамидова ҳам комбинатга қарашли болалар муассасасида ишлайди. У ҳозирда 7-яслида келажак авлодни, бўлажак тўқимачиларни тарбияламоқда. Шунингдек, у оилада ҳам суюкли бека, меҳрибон она сифатида етук фарзандлар ўстирмоқда. Дарвоқе, Рўзи ака Ҳамидовнинг икки фарзанди — ўғиллари Ҳамза ва Баҳодир ҳам тўқимачилик соҳасини танлашган. Икки йилдан буён Ҳамза Ҳамидов отаси билан ёнма-ён, қайта тараш цехида мастер ёрдамчиси бўлиб ишлайди. Унинг рафиқаси Гулнора Насимова эса, цехнинг моҳир қайта таровчиларидан.

Рўзи аканинг яна бир ўғли Баҳодир эса, ўрта мактабни туғаллагач, шу цехга пилталовчи бўлиб келганди. Ўтган йили уни цех коллективи Совет Армияси сафига — ҳарбий хизматга кузатишди.

Бу — тўқимачилар сулоласига ҳамманинг ҳаваси келади. Айниқса, бу ишчи оиласидаги ўзаро ҳамжиҳатлик, аҳиллик диққатга сазовор. Бу эса энг аввало оила бошлиғи Рўзи акага боғлиқ. Фарзандлар қалбида меҳнатга меҳр, корхонага иштиёқ уйғота олган, уларни ҳалол яшашга, ҳалол ишлашга ундай олган ва уларни давримизнинг муносиб кишилари қилиб етиштира олган ота — ҳамма жойда, уйда ҳам, ишда ҳам уларга ҳамиша ибратдир.

Рўзи Қурбонович тўқимачилик соҳасини танлаб адашмади. Ишни ташкил этишдаги тадбиркорлиги, муаммоларни ҳал қилишдаги оқиллиги ва ишбилармонлиги коллектив эришаётган муваффақиятларда бош омил бўлмоқда. Бинобарин, мазкур коллективнинг корхонада биринчилар қатори хўжалик юритишнинг янги иқтисодий шароитларида ва биринчилардан бўлиб иш ҳақининг янгича тариф ставкаларида ишлай бошлагани ҳам бежиз эмас, албатта.

Ўтган йилнинг январь ойидан бошлаб хўжалик ҳисоби системасида иш бошлаган коллектив дастлабки ойда иш ҳақи фондидан анчагина қисмини йўқотди. Бунга сабаб, биринчидан, янги шароитларга кўникмаган коллективда ҳали исрофгарчиликлар кўп эди, маҳсулот сифати унчалик юқори эмас эди.

— Ўша вақтларда биз бу шароитда ишлашга тайёр эмасдик, — дея ҳикоя қилади Рўзи Қурбонович. — Ишчиларимизнинг малакаси анча паст, маҳорати кам эди. Улар билан тинимсиз шуғулланиш, ҳар бир ишчи онгига хўжалик ҳисобининг нима эканини етказиш зарур эди. Бунинг учун махсус тадбирлар планини белгиладик, мунтазам ва узлуксиз ишлашимиз учун иқтисод қилинадиган фондларни аниқладик. Тежамкорликни йўлга қўйдик. Бунинг натижасида, секин-аста муваффақиятларга эриша бордик.

Коллективнинг янги шароитда ишлашига пухта замин ҳозирланди. Эндиликда ишчиларнинг ўзи хом ашё, электр энергия ва қимматли иш вақтидан рационал фойдаланадиган бўлишди. Оқибатда иш ҳақи фонди ҳам бирмунча ўсди. Цехда ўтган йилнинг январь ойига нисбатан меҳнат унумдорлиги 34 процентга, иш ҳақи эса — 23 процентга ортди.

Бошлиқ ютуқларга асос бўлган барча омиллар, жумладан, цехнинг моҳир қайта таровчилари, пиликловчилари хусусида тўлқинланиб сўзлайди. Зулхумор Эргашева, Сайёра Жуманова, Гулнора Насимова, Манзура Жуманазарова, Раъно Турсунбоева каби илғор, пешқадам ишчи қизлар номини фахр билан тилга олади.

Дарҳақиқат, цех коллективининг ўтган ойлардаги кўрсаткичининг 115,1 процентга якунланишида ҳам бу серғайрат қизларнинг ҳиссаси улкан. Цехда ўтган ойда меҳнат унумдорлиги кўрсаткичи 114,2 процентни ташкил этди. Шубҳасиз, цех коллективи янги шароитларга ўтгач, тармоқ зонаси кенгайиши, зичликнинг оширилиши ҳисобига ишчиларнинг ойлик маоши ҳам сезиларли равишда ўсди.

— Авваллари ойлик иш ҳақимиз 130—140 сўмни ташкил этарди, — дейди цехнинг тажрибали қайта таровчиси Сайёра Жуманова. — Ҳозир эса, яхши ишлаган ишчи 200—230 сўмгача маош олса бўлади.

Цех коллективи янгича шароитларда ишлаб, бу йил учун ҳам зиммасига юксак социалистик мажбуриятлар қабул қилди. Коллектив йиллик планни 27 декабрга уддалаб, пландан ташқари 40 тонна пилта ишлаб топширишга қарор қилган. Бу мажбуриятнинг бажарилишига эса, уларнинг бугунги ғайратлари кафил. Чунки, иш бошида тадбиркор Рўзи Ҳамидов бор...

З. ДЎСТМУҲАМЕДОВА.

Сўраган эдингиз...

Боқувчисидан айрилганда

Яқинда отам вафот этдилар. Онам ҳеч қаерда ишламайдилар. Укаларим бор. Боқувчисидан жудо бўлганлик ҳақида пенсия олиш тартибини тушунтириб берсангиз.

М. Ваҳобова.

1956 йилда қабул қилинган (кейинчалик қўшимча ва ўзгартиришлар киритилган) давлат пенсиялари тўғрисидаги қонунга биноан яқин қариндошлар, эр (хотин) боқувчисидан жудо бўлганлик пенсиясини олиш ҳуқуқига эга. 16 ёшга тўлмаган фарзандлар, укалар, сингиллар ва набиралар (ўқувчилар 18 ёшгача) пенсия олиш ҳуқуқига эга. Ота-онанинг ҳар иккаласи қарамоғида бўлган болаларга (улардан бири ишлаётган бўлса ҳам) пенсия тайинланаверади. Фарзандлар, укалар, сингиллар ва набиралар тўла давлат таъминотига олинган бўлса, пенсия тайинламайди (илгари тайинланган бўлса тўлаш тўхтатилади). Укалар, сингиллар ва набиралар меҳнатга қобилиятли ота-оналари бўлмаган тақдирда, уларга пенсия тайинланади. Ота, она, хотин ёки эрга қуйидаги ҳолларда: эркаклар 60 ёшга, аёллар 55 ёшга тўлган ёки инвалид бўлганда пенсия тайинланади.

Ота-онанинг шу ёшга тўлиши ёки инвалид бўлиб қолиши боқувчиси вафот этгандан олдин ёки кейин бўлганми, улар учун бунинг аҳамияти йўқ. Эр ёки хотин вафот этганда улардан бирига пенсия тайин этилиши учун боқувчи (эр ёки хотин) вафот этмасдан олдин ёки у вафот этганидан кейин кўпи билан 5 йил ичида кексалик ёшига етган ёки инвалидликка чиққан бўлиши шарт. Бироқ, агарда унинг вояга етган меҳнатга қобилиятли фарзандлари бўлмаса, бундай чекловчи муддатлар қўлланилмайди. Агар ота-она ёки эр-хотиндан бири вафот этган боқувчининг 8 ёшга тўлмаган фарзандлари, укалари, сингиллари ва набиралари парвариш қилиш билан банд бўлса ва ишламаётган бўлса, ёши ёки меҳнатга қобилиятлилик ҳолатидан қатъий назар, боқувчисидан жудо бўлганлик пенсиясини олиш ҳуқуқига эга. Бобо билан бувини қонун бўйича қарамоғига оладиган кишилар бўлмаган тақдирдагина бундай пенсия тайинланади.

Бир қатор ҳолларда қарамоғида бўлиш фактидан қатъий назар пенсия тайинланади. Вафот этган кишининг фарзандлари ва меҳнатга қобилиятсиз ота-онаси гарчи унинг қарамоғида бўлмай келган бўлсалар ҳам кейинчалик турмуш кечириш манбаидан маҳрум бўлиб қолганларида боқувчисидан жудо бўлганлик пенсиясини олишга ҳақлидирлар. Турмуш кечириш манбаининг йўқлиги масаласи пенсия тайинлаш комиссияси томонидан ҳал қилинади. Фарзандлари фронтда ҳалок бўлган ота-оналар улар ҳалок бўлган шу ҳарбий хизматчининг қарамоғида бўлган-бўлмаганликларидан қатъий назар, боқувчисидан жудо бўлганлик пенсиясини олиш ҳуқуқига эгалар. Фарзандликка бола олган кишилар ота-оналар билан, фарзандликка олинган болалар эса ота-онанинг ўз болалари билан тенг асосда пенсия олишга ҳақли. Ўгай ота-онага боланинг ўз ота-онаси билан тенг асосда пенсия тайинланади, аммо бунда улар вафот этган ўгай ўғил ёки ўгай қизнинг қарамоғида камида 10 йил турган бўлишлари керак. Ўгай ўғил ёки ўгай қизга ота-онанинг ўз фарзандлари билан тенг асосда пенсия тайинланади. Аммо бунда улар ота-оналаридан алимент олмаётган бўлишлари лозим.

Боқувчисидан жудо бўлган 3 ва ундан ортиқ оила аъзолари учун пенсиянинг минимум миқдори ойига 75 сўмни ташкил этади (бунда 16 ёшгача оила аъзоларининг ҳар бири учун 20 сўмдан кам бўлиши керак эмас, икки фарзанд учун — 50 сўм). Икки ва ундан ортиқ болалари бўлган киши вафот этган тақдирда максимал пенсия ойига 120 сўмга тенгдир, бир болага 60 сўмдан иборат.

А. ҲАСАНОВ,
юрисконсульт.

М. Мусинни касбдошлари тажрибали соатсоз, ўз касбининг моҳир устаси сифатидагина эмас, балки Улуғ Ватан уруши қатнашчиси тариқасида ҳам алоҳида қадрлайдилар.

Айни пайтда М. Мусин 75 ёшга кирган бўлишига қарамай, «Техсложбитприбор» ишлаб чиқариш корхонасида баракали меҳнат қилаяпти.

СУРАТДА: М. Мусин иш устида.

Р. Шарипов фотоси.

Ҳалол бўлган иззат топади

Миллионер шофёр

Ҳайдовчи деганда кўз олдимда доим кулиб турувчи, ўз касбига фидойи, меҳнаткаш инсон Обид ака Каримов намоён бўлади. У Совет Армияси сафида хизмат қилаётган кезларида шофёрлик касбини ҳам эгаллаб олганди. Ўша пайтларда у эндигина 23 ёшга кирганди. Шофёрликка астойдил меҳр қўйган Обиджон мана 37 йилдирки, машина рулини моҳирлик билан бошқармоқда.

Мен Обиджон ака билан бир маҳаллада яшаганим учун ҳам тез-тез кўришиб тураман. Бир неча марта у қатнайдиган маршрутдаги автобусда узоғимни яқин қилган пайтлари ҳам бўлган.

Бир куни Обид ака билан суҳбатлашиб қолдим.

— Мен рулда бўлган вақтимда доимо жиддий юраман, — деди у. — Бутун диққатим йўлда бўлади. Чунки, бу касбдагилар доимо ана шундай синчков бўлишлари керак. Баъзи бировлар бор, рулда ўтириб, зарур бўлмаган гаплар билан чалғиб қолишади. Ахир ҳар бир нарсанинг ҳам ўз мавриди борда. Мени ҳар куни шу масъулият банд этади. Уни юракдан ҳис этаман. Машинамга ўтиришим биланоқ бирдан ҳушёр тортаман. Талабчанлигим ишимда ҳам ёрдам беради. Бенуқсон, яхши ишлашимни таъминлайди.

Дарҳақиқат, Обид ака Каримов ўз касбининг чинакам фидойисидир. 37 йил ичида у қанчадан-қанча одамларнинг узоғини яқин қилмади, дейсиз. Доимо одамлар хизматида бўлишга шошилган Обид аканинг бир кунда босиб ўтган йўли кам эмас, ўртача 250 километрга тўғри келади. Ҳисоблаб кўрилса, унинг миллионер ҳайдовчи эканлигига шубҳа қилмайсиз. Бир сўз билан айтганда, у босиб ўтган масофа ер куррамизни бир неча марта айланиб чиқиш билан баробар.

Обид ака 5 фарзанднинг отаси. Унинг Комилжон ва Ёқубжон деган ўғиллари ҳам ота изидан бориб, II класс шофёри бўлиб ишлашади. Обид ака ўз машинасини доимо ардоқлагани учун ҳам Ўрта Осиё регионал ирригация илмий текшириш институтининг автотранспорт корхонаси коллективи ўртасида энг яхши натижага эришмоқда. Меҳнати муносиб рағбатлантирилаётган моҳир ҳайдовчи бир неча марта тақдирланган. У яқинда «Меҳнат ветерани» ҳам бўлди.

Б. ОРИФХЎЖАЕВ.

ДУНЁ ХАБАРЛАРИ

ТАСС МУХБИРЛАРИ ЁЗАДИЛАР

Жаҳон табрикламоқда

✦ КОБУЛ. Женева музокараларининг муваффақиятли якуни — соғлом фикр ва сиёсий реализм ғалабаси, миллий яраш сиёсатининг натижасидир, дейилади Афғонистон Республикаси миллий фронтининг халққа мурожаатномасида.

Совет Иттифоқи билан Афғонистон раҳбарларининг 8 февраль баёноти можарони реал бартараф этиш учун замин тайёрлади. Женева битимлари кафолатини ўз зиммасига олган СССР билан АҚШнинг амалий позицияси бунга кўмаклашди. Миллий фронт афғон халқига унинг учун қийин дамларда катта интернационал ёрдам кўрсатганлиги учун совет халқига чуқур миннатдорчилик изҳор этади.

✦ БЕРЛИН. Германия Демократик Республикаси Женевада Афғонистон муаммосини сиёсий бартараф этишни таъминловчи битимлар имзоланганлигини табриклади. Бу ҳужжатлар замонамизнинг энг мураккаб регионал можароларидан бирини ҳал этиш учун халқаро ҳуқуқий негиз бўла олади, деди ГДР Ташқи ишлар министрлигининг вакили В. Майер. Энг аввало Совет Иттифоқи билан Афғонистон Республикаси ҳукуматининг амалий позициялари туфайли, шунингдек бу муаммони ҳал этиш учун Бирлашган Миллатлар Ташкилоти томонидан сарфланган куч-ғайратлар туфайлигина бу аҳдлашувларга эришилди, деб таъкидлади у.

✦ ИСЛОМОБОД. Покистон Бош министри М. Х. Жунежо Афғонистонга доир битим имзоланган кунни «тарихий кун», деб атади. У миллий телевидение орқали сўзга чиқиб, «Женевада ақл-идрок ва соғлом фикр устун бўлди», деб таъкидлади. Битим тинчлик, осойишталик ва озодлик сари йўл очади. Миллионлаб қочоқлар ўз уйларига қайтиб бора оладилар.

Покистон ҳукуматининг бошлиғи жаҳон жамиятини афғонларга ўз мамлакатини, ўз экономикасини тиклашда кўмаклашишга даъват этади.

Паромда байроқ кўтарилди

✦ БУХАРЕСТ. Констанца портида Руминиянинг дастлабки «Мангалия» паромида байроқ кўтарилди. Паромни Галаца шаҳри кемасозлик корхонаси қурди. Узунлиги 185 метр бўлган кемага юк ортилган 107 та темир йўл вагонини ёки ҳар бири 15 метр бўлган прицепли юздан ортиқ катта автомобилни ёки халқаро «Ро-Ро» системасидаги денгиз орқали ташиш мўлжалланган бошқа юкларни ортиш мумкин.

«Мангалия» ўзининг дастлабки сафарида Руминиянинг 850 та тракторини Сурияга олиб боради.

Ҳаётлари хавф остида

✦ ЖАЗОИР. Қувайт авиакомпаниясининг «Боинг-747» самолётини қўлга олган шахслар самолётга ёнилғи қуйишларини талаб қилдилар. Самолёт ичида бўлиб ўтган қисқа матбуот конференциясида улар 3 хорижий журналистга айтганларидек, «Жазоир территориясидан ташқарида гаровдаги кишилардан ўч олишни бошлаш учун бу мамлакатдан кетиш ниятидадирлар». Қароқчилар Қувайт маъмурлари уларнинг Қувайт қамоқларида 17 маҳбусни озод этиш тўғрисидаги талабини қондиришдан воз кечганликлари сабабли шундай қарорга келганлар.

Эйфель минорасида забастовка

✦ ПАРИЖ. Шанба куни Эйфель минораси остонасида навбат кутувчилар ниҳоятда кўпайиб кетди. Хизмат кўрсатувчи ходимлар Париждаги ана шу баланд иншоот маъмуриятининг икки ишчини ишдан бўшатиш тўғрисидаги қарорига қарши норозилик белгиси остида забастовка эълон қилдилар. Бу ишчилардан бири минорада 7 йил, бошқаси эса 17 йил ишлаган эди. Минора ёнида тўпланган юзлаб туристларнинг норозилигидан ҳавотирланган ҳамда иш ташлашдан кўриладиган зарардан чўчиган маъмурият дарҳол забастовкачилар вакиллари билан музокаралар ўтказишга рози бўлдилар.

Объективда—АҚШ

Американлик универсал магазин эгалари савдо залидаги ўғирликларга қарши курашнинг ўзига хос янги усулини кашф этдилар. Улар айғоқчи ва қоровуллар сонини кўпайтириш ўрнига электрон фирмалардан бирининг хизматидан фойдаландилар. Мазкур фирма мутахассислари модалар намойиш этиладиган манекеннинг бош қисмига жойлаштирилувчи махсус телевизион прибор яратдилар. Манекеннинг кўзлари магазиннинг ҳамма бурчакларини зийраклик билан кузатувчи телекамера объективи вазифасини ўтайди. Агар ўғирлик содир бўлса манекен-қоровул дарҳол ким ва қандай гуноҳ содир этганлигини маълум қилади. Магазин эгалари бир ўқ билан икки қуённи отиш имконини берган ўз кашфиётларидан ниҳоятда мамнун. Харидорлардан магазин эгалари одатдаги электрон приборлар ёрдамида уларни очиқдан-очиқ кузатишаётгани, бу «инсон ҳақ-ҳуқуқларини таҳқирлаши, демократия нормаларига зид эканлиги» тўғрисида шикоятлар тушмай қўйди.

СУРАТДА: америкалик корчалонларнинг янги кашфиёти.

ТАСС фотохроникаси.

КАЛЕЙДОСКОП

ЭНГ ИШОНЧЛИ ВОСИТА

Непалнинг пойтахти — Катманду аҳолиси тиш оғриғидан фориғ бўлишнинг энг ишончли воситаси — Вишна худосига мурожаат қилишдир, деб ҳисоблайди. Бунинг учун яхшигина бир михни олиб, уни Нханкантала кўчасидаги охирги уйнинг деворига мустаҳкамланган улкан ёғоч парчасига қоқиш керак холос. Ўшанда Вишна сизнинг нолангизни эшитади.

Бу бидъатга қай вақтдан бери амал қилиб келинаётганлигини ҳеч ким билмайди. Аммо «муқаддас тахтача»га қоқилган михларнинг сонига қараб фикр юритадиган бўлсак, табиб-худонинг хизматидан непалликларнинг бир неча авлоди фойдаланганлигига ишонч ҳосил қилиш мумкин. Айрим михлар ҳатто занглаб кетган. Ялтираб турган янги михлар эса, ҳали ҳам барча катмандуликларнинг қўлида дипломи бўлган мутахассисларга тўла ишонмасликларидан далолат беради.

ХАВФЛИ НАФОСАТ

Мадагаскарнинг пойтахти Антананаривуни йирик порт шаҳри Туамасина билан боғловчи шосседа «Эҳтиёт бўлинг: сароб!» деган йўл белгилари ўрнатилган. Портдан ўн уч километр берида хавфли бурилиш бор. Ана шу ерда оқшомга яқин ботаётган қуёш нурлари фантастик манзараларни: одамлар ва афсонавий ҳайвонларни, шуълаланиб турувчи ҳаво қасрлари ва эртаклардагидек гўзал манзараларни чизади. Бу шу қадар ғаройиб томошаки, шу ердан бир неча марта ўтиб турувчи ҳайдовчилар ҳам улардан кўз узолмайдилар. Бу эса кўпинча бахтсиз ҳодисаларга олиб келади.

ДЕЯРЛИ СУВ ТЕКИН

Кўчада ҳаво совуқ бўлса ҳеч қандай сарф-харажатсиз машинанинг ичида иссиқ бўлишини таъминлаш мумкинми? Бу саволга швециялик «Аккухат» иситиш қурилмасининг ижодкорлари ижобий жавоб берадилар. Ташқи кўринишидан у қутини эслатади. Қути ўриндиқ тагига жойлаштирилиб, резина труба ёрдамида моторни совитиш системаси билан туташтирилади. «Аккухат»нинг ичида махсус кимёвий бирикма бўлиб, у радиатордан тарқалувчи ортиқча иссиқликни тўплаб боради ва автомобиль бекатда турганда уни иситади. Мотор ўчирилганидан сўнг бир неча соат ўтганидан кейин ҳам машинанинг ичи иссиқ тураверади.

Мўъжизакор фан сирлари

«Кўзи олдида бўлди осмон паст...»

Юлдузлар ҳукмига оид илм — математика фанларининг янг яхши ҳосиласидир.

Абу Райҳон БЕРУНИЙ.

.... Бундан 340 йил муқаддам — 1648 йили Англияда лотин тилида босилиб чиққан бир китоб Европа олимлари, айниқса, астроном ва математиклари ўртасида катта шов-шувга сабаб бўлди: бу китобда Мирзо Улуғбек расадхонасида олинган асосий илмий натижалар баён қилинган, уларга шарҳлар ёзилганди. Китобни нашрга Оксфорд университетининг астрономия профессори Джон Гривс (1602-1652) тайёрлаган. Бу китоб орқали Европа ва бутун дунё Улуғбек, унинг Самарқанддаги улкан расадхонаси иши билан танишди. Жаҳон олимларининг Самарқанд расадхонасига, Улуғбек ва унинг илмий мактабига қизиқиш-эътибори орта борди.

Шундан бошлаб, Улуғбек асарлари дунёнинг турли мамлакатларида қайта-қайта нашр этила бошлади...

...Машҳур итальян астрономи Риччиоли (1598-1671) Ойдаги кратерларни олимлар номи билан аташни таклиф қилган. Ой картасини тузган немис олими И. Медлер (1794-1874) 1834 йилда Ойдаги кратерлардан бирига Улуғбек номини берди... 1977 йил 2 августда Қрим астрофизик обсерваториясида Н. Черних янги бир кичик сайёрани кашф этади. Бу сайёрага 2439 номер берилиб, унга Улуғбек номи қўйилди. Унинг номи илм аҳли орасида машҳур, тилларда достон бўлса, энди Ой ва юлдузлар қадар юксакликка чиқди...

... Улуғбек мактабининг бой илмий мероси ўрганилган, ўрганиляпти. Улуғбек ҳақида, унинг илмий мактаби ҳақида йирик тадқиқотлар ўтказилган. Машҳур академиклардан В. Бартольднинг «Улуғбек ва унинг даври» (1918 йил, Петербург), Т. Н. Қориниёзийнинг «Улуғбек астрономия мактаби» асарини эслаш кифоя. Т. Н. Қориниёзийнинг бу фундаментал монографияси 1950 йилда Москвада чоп этилган, СССР Давлат мукофотига сазовор бўлган... Бу асарида Қориниёзий Улуғбекнинг «Зижи Кўрагоний» китобини чуқур таҳлил қилди.

Бу маълумотлар коинот сирларини янада чуқурроқ ўрганишга тадбиқ қилинди. Ғиёсиддин Жамшид ал-Кошийнинг илмий асарлари Ўрта аср Шарқ математикасини юқори босқичга кўтарди. Ўрта ва Яқин Шарқ мамлакатларида математиканинг ривожига катта ҳисса қўшган яна бир олим Али Қушчи эди. Уни «ўз замонасининг Птолемейи» дейишарди. Али Қушчи Қозизода Румий, Улуғбек қўлида таҳсил кўрди, уларнинг шогирдлари ҳисобланади. Бу буюк олим астрономия, математикага оид қатор рисолалар ёзган, Ой ва Қуёш тутилишини тўғри, илмий асосда тушунтирди. Улуғбек мактабининг энг асосий, шоҳ асари бўлмиш «Зижи Кўрагоний»нинг яратилишида Али Қушчининг ҳам хизматлари бор.

Ҳусайн ал-Биржоний, Мирам Чалабий каби олимлар ҳам Улуғбек илмий мактабининг кўзга кўринган вакиллари эдилар.

Улуғбекдан катта илмий ва маданий мерос қолган. Улуғбекнинг энг муҳим, йирик илмий асари — «Зижи Кўрагоний». Бу китоб Самарқад расадхонасида олиб борилган кузатишларга асосланиб тузилган юлдузлар жадвали ва унга оид муқаддимадир. Шундай жадваллар Ўрта аср Шарқида «Зиж»лар деб аталган. «Зижи Кўрагоний» форс тилида ёзилган бўлиб, сўнг араб, турк тилларига таржима қилинган. «Зижи Кўрагоний»да 1018 та юлдузнинг эклиптик координаталари берилади.

1917 йилда Вашингтонда Е. Кнобелнинг «Улуғбекнинг юлдузлар каталоги» деган асари чоп этилди. Унда ёзилишича, «Улуғбекнинг юлдузлар каталоги унинг ўз кузатувлари натижасида тузилган, шунинг учун ҳам ниҳоятда катта қизикиш уйғотади».

Маълумки, юлдузларнинг биринчи каталоги эрамиздан аввалги II асрда яшаган Гиппарх томонидан тузилган, унда 1022 та юлдузнинг ҳолати берилган. Гиппарх жадвали Птолемейнинг «Альмагести»да келтирилган. Гиппарх жадвали эълон қилингандан кейинги 1600 йил

... 25 асрдан кўпроқ тарихга эга Самарқанд шаҳрида Кўҳак (Чўпон ота) тепалиги яқинида салобатли ҳайкал бор. Бу Муҳаммад Тарағай — Улуғбек (1394-1449) ҳайкали. Унга «Дин тумандек тўзиб кетади, подшоликлар емирилади, аммо олимларнинг хизматлари мангу қолади» деб ёзилган. Бу 40 йил Самарқандда ҳокимлик қилган Мирзо Улуғбекнинг сўзлари.... Ўша даврдан бери қанча хокимлар, подшолар, хону беклар ўтди. Кўпларидан ному нишон ҳам қолмади, тарих саҳифасидан изсиз кетдилар, улар «емирилдилар», аммо олим Улуғбек қолди — «олимларнинг хизматлари мангу қолади».

Улуғбек Аристотель, Платон, Птолемейларнинг муҳим асарларини ўрганди, улар араб тилига таржима қилинганди. Хусусан, эрамизнинг II асрида яшаган астроном Птолемейнинг «Ал.магест» (Ал-Мажистий) асари 825 йилда араб тилига таржима қилинган. Бу асарни, маълумки, санскрит тилига буюк қомусий даҳо Беруний таржима қилган эди.

Улуғбек ал-Хоразмий, Беруний, Ибн Сино, Аҳмад Фарғоний сингари йирик олимларнинг ишлари билан таниш бўлган. Мирзо Улуғбекнинг «тарихнавис донишманд»лиги маълум, унинг тарихга оид «Тўрт улус» асарининг нусхалари Англия, Туркия кутубхоналарида сақланмоқда. У музика асарлари, шеърлар ҳам ёзган, тиббиёт билан қизиққан.

Алишер Навоийнинг «Мажолис-ун-нафоис» асарида XV аср маданий ҳаёти яхши акс эттирилган дейиш мумкин. Бу асарда Алишер Навоий 400 дан ортиқ шоир, олим, бастакор, ҳаттотлар ҳақида маълумотлар беради, уларнинг шеъриятга, фанга қўшган ҳиссалари тўғрисида фикр юритади, улар ижодидан намуналар беради. Алишер Навоий «Мажолис-ун-нафоис»да Улуғбек шеъриятидан намуна берган, унинг «назмга майли» борлигини айтган.

Улуғбекнинг билим доираси ва қизиқишлари ана шундай чуқур, кенг ва сер-қирра эди. Улуғбек ўрта аср шарқининг илмий марказини яратиш мақсадида Самарқандда мадраса қурдирди, қурилиш 1417 йилда бошланиб, уч йил давом этади. Улуғбек ўз замонасининг илмга чанқоқ, муносиб ёшларини шогирдликка танлади, мадрасада дарс бериш учун ўша даврнинг энг яхши зукко олимларини жалб қилди. Улуғбекнинг ўзи мадрасада талабаларга астрономиядан сабоқ берди, бу фанга мадрасада алоҳида эътибор берилди. Улуғбек ўз атрофига қобилиятли шогирдлар, йирик математик, астроном олимларни тўплагандан сўнг, унда ўз замонасида катта аниқликда натижалар бера оладиган астрономик жиҳозлари бўлган расадхона қурдириш ва илмий фаолият марказини расадхонага кўчириш фикри туғилади. Тарихий маълумотларга кўра, «Мадраса қурилганидан тўрт йил кейин Мирзо Улуғбек Қозизода Румий, Мавлоно Ғиёсиддин Жамшид, Мўйиниддин Кошийлар билан маслаҳатлашиб, Кўҳак тепалигида, Оби раҳмат ариғи бўйида расадхона биноси тиклатди». Машҳур француз астрономи, математиги Лаплас Улуғбекни «Энг буюк кузатувчи» деб атайди ва «У Самарқандда — ўз мулкининг пойтахтида — юлдузларнинг янги каталогини ва астрономик жадвалларини туздики, улар Тихо Брагегача мавжуд бўлган бундай жадваллар ичида энг яхшиси эди», деб ёзади Лаплас.

Улуғбек мадрасасида «Афлотуни замон» номини олган буюк математик ва астроном Қозизода Румий риёзиёт ва фалакиёт илмларидан дарс берган, Румий Улуғбекка устозлик қилган, унинг илмий мактаби яратилишига катта ҳисса қўшган. Расадхонага Ғиёсиддин Жамшид ал-Коший вафотидан сўнг умрининг охиригача Румий нозирлик қилган. Ғиёсиддин Жамшид ал-Коший — буюк астроном ва математик — Улуғбекнинг мадраса, расадхонасида ишлаган, уни Улуғбекнинг ўзи Самарқандга таклиф қилган. Улуғбек илмий мактабида Ғиёсиддин Жамшид ўнли касрлар арифметикасини яратди. Ўнли касрлар Европада XVII асрда, Ғиёсиддин Жамшиддан 150 йилча кейин С. Стевин томонидан мустақил кашф қилинди.

Улуғбек илмий мактабининг энг йирик натижаларидан бири учинчи даражали алгебраик тенглама илдизини исталганча аниқликда ҳисоблашнинг янги, оригинал усули — кетма-кет яқинлаштиришлар усулининг яратилишидир. Бу эса бир градусли ёй синусини топиш масаласини исталганча аниқликда ечиш имконини берди. Айлана узунлигининг диаметрига нисбати 17 хона аниқлигида ҳисобланди.

давомида илмий асосланган, фундаментал жадвал бўлмаган. Бундай мукаммал жадвални Мирзо Улуғбек тузган. Р. Бокуетнинг 1925 йил Парижда нашр қилинган «Астрономия тарихи» китобида ёзилишича, Улуғбек каталоги «Каттароқ қимматга эга, чунки у юлдузларнинг Самарқанд расадхонасидан туриб ҳақиқатан ҳам аниқланган ҳолатларига асосланган. У XVI аср мобайнидаги иккинчи жиддий каталогдир. XV асрга қадар юлдузлар каталогининг муҳимлигини иккитагина астроном — Гиппарх ва Улуғбек тушунтирдилар, холос». Е. Кнобелнинг ёзишича, Улуғбек жадвалидаги 1018 та юлдузнинг 700 тасининг координатлари Улуғбек ва расадхона олимларининг ҳақиқатан ҳам ўз кузатувлари натижасида аниқланган. 900 та юлдуз координатининг биринчи элементи, 878 та юлдуз-координатининг иккинчи элементи ҳам Улуғбек расадхонасида аниқланган. Жадвалдаги қолган юлдузларнинг ҳолатлари Птолемей «Альмагести»даги мос юлдузлар ҳолатларига вақт ва жойга нисбатан тегишли ўзгартишлар киритиб ҳисобланган. «Зижи Кўрагоний»дан Мағрибу Машриқда вақтни, географик координатларни аниқлашда, турли астрономик масалаларни ҳал этишда икки юз йилдан ортиқроқ вақт давомида фойдаланиб келишган.

Улуғбек расадхонаси ўз замонасининг энг яхши, катта аниқликда натижалар берадиган асбоблари билан жиҳозланган эди. Бу асбоблардан бири берилган жой меридиани бўйлаб ўрнатилган бўлиб, у Фахрий секстанти деб аталган. Секстант радиуси 40,2 метрли айлананинг олтидан бир қисми шаклида бўлган ва мармардан ишланган. Секстант градус, минутларга бўлинган. Расадхонада армиляр сфера, Қуёш ва юлдуз соатлари, астролябия ва бошқа турли ўлчаш асбоблари бўлган. Фахрий секстантни астроном Абу Маҳмуд ал-Хўжандий кашф этган, бу олим X асрда яшаб, ижод қилган, Фахрий уд-давла саройида ишлаган. Фахрий секстантнинг тавсифи Ғиёсиддин Жамшиднинг «Астрономик асбоблар ҳақида рисола» асарида берилган. У ёки бу катталикдаги секстантлар Шарқнинг ҳамма расадхонасида бўлган. Астрономик асбобларнинг ўша давр учун мукаммаллиги, кузатиш натижаларини етук олимлар томонидан принципиал янги математик методлар билан ишлаб чиқарилганлиги илмий хулосаларнинг ниҳоятда аниқлигини таъминлади. Юлдуз йилининг аниқлиги Улуғбекнинг ҳисоб-китобида 365 кун 6 соат 10 минут 8 секунд бўлса, 550 йилдан кўпроқ вақтдан сўнг — 1900 йилда такомиллашган асбоблар ёрдамида Ньюкомб томонидан аниқланган юлдуз йили 365 кун 6 соат 10 минут 6 секундни ташкил қилади: фарқ 2 секунд! Улуғбекнинг сайёралар йиллик ҳаракатига оид натижалари ҳам ҳозирги замонавий натижаларга жуда яқин. Фарқи, масалан, Венера учун 2 секунд, Сатурн, Юпитер учун 3 секунд, Меркурий учун эса 5 секунддан иборат, холос...

Улуғбекнинг ўз замонаси учун илғор дунёқарашлари, илмий натижалари хурофотнинг фитналарига учради. Реакцион кучлар Улуғбекни қатл этишди: у 1449 йилнинг 27 октябрида ўғли Абдуллатифнинг розилиги ва дин пешволарининг фатвоси билан фожиали ўлдирилди...

Улуғбек Самарқандда дафн этилган. Улуғбек қабри 1941 йил 18 июнда академик Қориниёзий бошчилигидаги экспедиция томонидан очилди. Текшириш шуни кўрсатдики, Улуғбек ўз кийимида кўмилган, уни кафанга ўрашмаган. Ўша давр урф-одатига кўра, биров томонидан қатл этилганларни шундай кўмишган. Улуғбекнинг боши танаси ёнига қўйилган бўлган. Унинг умуртқа суягида ўткир қиличнинг изи аниқ кўриниб турибди...

Улуғбекнинг калла суяги асосида антрополог профессор М. Герасимов унинг бюстини ясади. Бюст Самарқанддаги Улуғбек расадхонаси олдига ўрнатилган...

Улуғбек тунлари мижжа қоқмай юлдузли осмонни ўрганди, риёзиёт илми бу ишда унга қўл келди. Улуғбек юлдузли тунлар мафтуни эди, уни юлдузлар ўзларига чорлашарди... Мана энди Улуғбек 2439 номерли сайёра бўлиб осмон узра кезиб юрибди... Улуғбек сайёраси Самарқанд узра ўтаётиб, расадхона тепасида бир дам тўхтагандек... Улуғбек ҳамон юлдузлар, сайёралар даврасида, унинг нигоҳи ҳамон юлдузларда, сайёраларда...

Мирфозил МИРЗААҲМЕДОВ,
физика-математика фанлари кандидати.

«САЛОМАТЛИК» КЛУБИ

Шикастланишдан сақланинг

Ўзбекистон Коммунистик партияси Марказий Комитетининг IX пленумида, икки йил мобайнида ишлаб чиқаришда лат ейиш, касб касалликларига чалиниш миқдори камаймади, прогул ва ишга чиқмаслик ҳоллари яна кўпайиб кетди, дейилган эди.

Ишлаб чиқаришда шикастланиш ишчилар орасида учраб туради. Ишни тўғри ташкил қилиш, техникадан кенг фойдаланиш, нобудгарчиликка йўл қўймаслик — сифатли маҳсулот ишлаб чиқаришнинг асосий шарти ҳисобланади.

Ўзбекистон ССР Соғлиқни сақлаш министрлигига қарашли травматология ва ортопедия илмий-текшириш институти илмий ходимларининг текширишлари шуни кўрсатдики, ишчилар ўртасида ишлаб чиқаришда шикастланиш асосан техника хавфсизлиги ва шахсий гигиена қоидасига риоя қилмаслик, шошма-шошарлик, «ура-ура» йўли билан ишлаш, махсус коржомаларни киймаслик, иш кўзойнагини тақмаслик ва иш жойларида меҳнатни яхши ташкил этмаслик ишлаб чиқариш шикастланишларига олиб келади.

Ишлаб чиқариш шикастланиши ҳақида гап борар экан, «иш қуроли» бўлган қўл нисбатан кўпроқ шикастланади, масалан пахта тайёрлаш заводларида гарчи ишчилар техника хавфсизлиги қоидаларига риоя қилишса ҳам, баъзида қўл бармоқларининг айланувчи барабанларга кириб кетиш ҳоллари учраб туради. Станок ёнида доимо туриб ишлаганда оёқ чарчаши, қадоқлар пайдо бўлиш ҳоллари ҳам учраб туради.

Саноат маҳсулотлари ишлаб чиқаришда ишчилар ўртасида техника ва механизмларни ишлатиш вақтида ҳамон ишлаб чиқариш шикастланишлари содир бўляпти. Бунга мисол қилиб қуйидагиларни олишимиз мумкин.

А. Ҳамроқулов — 30 ёшда, «Компрессор» заводида штамповкачи бўлиб ишлар эди. Шу йил 7 январь куни ўнг оёғини металл парчалари босиб қолди, натижада унинг оёқ суяклари синди, синган суяк операция йўли билан ўз ўрнига қўйилди...

Ж. Ф. Валушев — 48 ёшда. Заводда мастер бўлиб ишлайди, шу йил 28 январь куни юриб кетаётган поездан йўл ҳаракати қоидасига хилоф равишда сакради, натижада ўнг оёғи поезд ғилдираги тагида қолди.

Шулардан кўриниб турибдики, эҳтиётсизлик, техника хавфсизлиги қоидасига риоя қилмаслик туфайли фалокат юз берган. Агар эҳтиёт чора-тадбирлари кўрилганда эди, бу каби ачинарли воқеалар содир бўлмас эди.

Ишлаб чиқариш шикастланишларининг олдини олиш, уни камайтириш ва умуман бахтсиз ҳодисаларга йўл қўймаслик учун қуйидагиларга эътибор бериш лозим: ишчиларга яхши шароит яратиш; техника ва шахсий гигиена қоидаларига риоя қилиш; ишлаб чиқариш шикастланишининг рўй бериши сабабларини аниқлаш ва ишчилар ўртасида муҳокама қилиш; ишчилар ўртасида шикастланишнинг олдини олиш учун санитария-оқартув ишлари олиб бориш; шикастланиш рўй берганда ўз-ўзига ва ўзаро ёрдам кўрсатиш, уни тезда медицина муассасаларига юбориш; цех ва бригадаларда доимо биринчи ёрдам аптечкаси бўлишини таъминлаш; ҳар бир цехда санитария постлари ва бригадалари ташкил қилиш; жойлардаги медицина пунктларини керакли дори-дармонлар билан таъминлаш ва ҳоказо.

Ишчи ва хизматчилар ўртасида шикастланишни камайтириш, нохуш ҳолларни йўқотиш учун завод ёки фабрика касаба союзи ташкилотлари, техника хавфсизлиги ва соғлиқни сақлаш бўлимлари, шунингдек меҳнатни муҳофаза қилиш комиссиялари, санитария дружиналари ва постлари аъзолари, завод раҳбар ходимлари ҳам актив иштирок этишлари зарур.

Ишчи ва хизматчиларнинг соғлиғини муҳофаза қилишда биринчи галда медицина ходимлари ташаббускор бўлишлари лозим.

Т. ҲАСАНОВ,
Ўзбекистон ССР Соғлиқни сақлаш министрлигига қарашли травматология ва ортопедия илмий-текшириш институти катта илмий ходими, медицина фанлари кандидати.

«Балиқ-терапия»

Туркиянинг Кангал шаҳарчасига турли жойлардан кишилар... «балиқтерапия» курсидан ўтиш учун келади. Олдиндан айтиб қўйишимиз мумкин: Марказий Анатолиянинг бир бурчагига медицина даволаш усулларидан ўз умидларини узган касал кишилар келишга интилишади. Гап шундаки, маҳаллий табобат аҳли тасдиқлашларича, бу ерда яшовчи кангал балиқлари жиддий тери хасталикларини даволашга қодир экан.

Ўрта асрда шу теварак-атроф қишлоқларида яшаган деҳқонларни қизиқарли тафсилот диққатларини тортди: манбаларнинг бирига одам тушиши заҳотиёқ ҳафис, нозик балиқлар ўраб олди. Одамнинг тана терисидан хасталанган жойни топиб, енгилгина «тишлаб» олиш йўли билан тозалайди. Бир неча шундай даволаш усулидан ўтилса, бемор кўп ҳолларда хасталикдан халос бўлади.

Шундан буён анча вақтлар ўтиб кетди. Кангал балиқлари нега ўсимликлар йўқ жойда, иссиқ олтингугуртли сувда ҳаёт кечиришади? Бу жумбоқ ҳалигача ечилмаган.

М. МИРЗАШАРИПОВ,
доришунос.

Эл хизматида

Халқимизда «Эл соғлиги — юрт бойлиги» деган ажойиб нақл бор. Мамлакатимизда ана шу нақлга амал қилиб инсон сиҳат-саломатлиги йўлида барча чора ва тадбирлар кўрилмоқда, турли изланишлар олиб борилмоқда.

Лекин иш, ўқиш, оила деб баъзан саломатлик ҳақида ўйлашни унутиб қўядиган кишилар орамизда йўқ эмас. Уларнинг саломатлигини тиклаш биз, шифокорларнинг бурчимиздир. Инсон саломатлигини мустаҳкамлаш, истаганлар вақти-вақти билан ўзларини текширтириб туришлари мақсадида пойтахтимизнинг Чилонзор районида, 28-поликлиникада «Саломатлик» кооперативи ташкил этилди.

Кооперативда бир қатор мутахассис шифокорлар ўз соҳалари бўйича (алоҳида) қабул қиладилар. Булар қаторига қулоқ, томоқ, бурун касалликлари, кўз врачи, аллерголог, аллерголог-педиатр, эндокринолог (ички секреция безлари функциясини ўрганувчи соҳа), ошқозон ичак касалликлари психиатр, уролог, невропатолог, игна билан, гипноз билан даволовчи мутахассислар киради. Шунингдек, у ерда стоматолог (даволаш билан бирга тиш протезларини қўювчи тиш врачи), УЗД — ультра қисқа товуш ёрдамида ички аъзолар диагностикасини ўрганадиган аппаратлар бор.

Бу ерга ташриф буюрувчиларга республикамизда кўзга кўринган етук шифокор олимлардан қулоқ, томоқ, бурун касалликлари бўйича профессор А. И. Мўминов, медицина фанлари кандидатлари О. А. Назаров, Э. А. Маҳмудов сингари бир қатор таниқли мутахассислар хизматда бўлишади. Ундан ташқари кооперативда даволаш физкультураси, массаж, физиотерапия даво-тадбир муолажалари билан ҳам даволаниш мумкин.

Биз юқорида ўз саломатликларини тиклашда айрим кишиларда вақт етишмаслиги хусусида гапириб ўтган эдик. Шуни инобатга олган ҳолда кооператив соат 18 дан то 22-гача дам олиш кунисиз азиз ҳамшаҳарларимиз хизматида бўлади.

«Саломатлик» кооперативига келувчилар қайси область, шаҳар ёки районда истиқомат қилишларидан қатъий назар ҳеч қандай йўлланмасиз мурожаат қилишлари мумкин.

Қ. НИЗОМОВ,
шифокор.

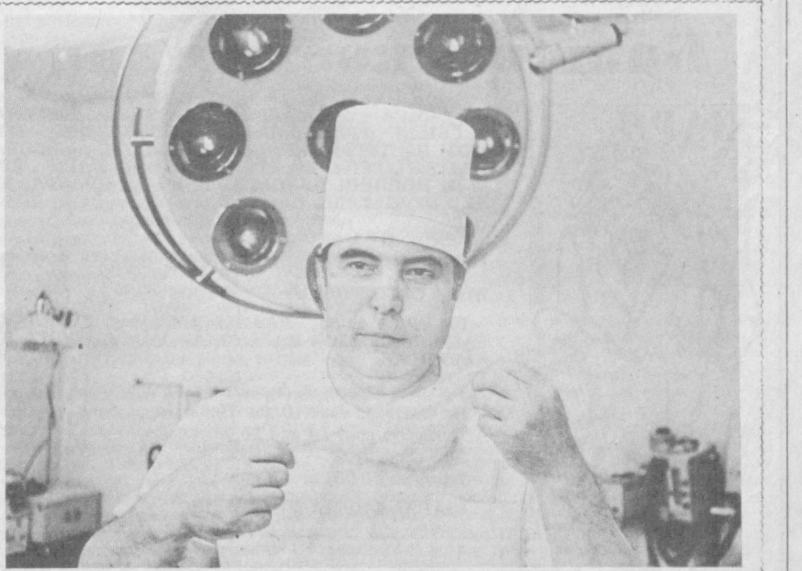

Булат Гарифович Шокировни 15-шаҳар касалхонасида ҳамма ҳурмат билан тилга олади. Унинг фидокорлиги, ўз касбига муҳаббати ҳақида миннатдорчилик билан сўзлашади. «Қўли енгил жарроҳ» деб олқашади. Булат Шокиров бундай ҳурматга ўз-ўзидан эришгани йўқ. Топган обрў-эътибори 15 йиллик ҳалол меҳнатининг мевасидир.

СУРАТДА: 15-шаҳар касалхонаси хирургия бўлими бошлиғи Б. Г. Шокиров.

Р. Шарипов фотоси.

Бемор кўнгли

Оқшомхонларнинг хатларини ўқиб

Бир ҳазилкаш дўстим бор. Узоқдан кўриши биланоқ «Энг аввало соғлиқ яхшими, саломатлик бўлса, ҳаммаси бўлаверади» деб қўяди. Дарҳақиқат, унинг гапида жон бор. Бир кун бошингиз ёстиққа тегса, олам кўзингизга тор кўринади. Сиҳат-саломатлик — ҳар бир киши учун неъмат ва бахт-саодатдир, меҳнат унумдорлигини, мамлакатнинг иқтисодий қудратини, халқ фаровонлигини ўстиришнинг зарур шартидир. Айни пайтда медицинани ҳар томонлама ривожлантириш ва совет кишиларининг саломатлигини мустаҳкамлаш биринчи галдаги вазифа бўлиб қоляпти. Бу соҳада врачларимиз эртаю-кеч фидокорлик қилмоқдалар. Редакция почтасига келаётган мактубларда ҳам кўпгина врачларнинг ўз бурчини сидқидилдан бажараётганликлари тўғрисида илиқ гаплар айтилган.

«Ҳаётда нималар бўлмайди, дейсиз, — деб ёзади Улуғ Ватан уруши қатнашчиси, 88 ёшли пенсионер отахон Эгам Қўзибоев. — Жанг қилиб Берлингача бордим. Урушдан ғалаба билан қайтдим. Лекин уруш барибир ўз асоратини кўрсатди. 1985 йил бирдан икки кўзим кўрмай қолди. Кўзимга ёруғ дунё қоронғу бўлди. Кўзларимнинг очилишига ҳеч қандай умид қолмаганди. Лекин яхши врачлар кўп экан. Улар мени юпатишди. Айниқса, Ўрта Осиё темир йўли бошқармасининг қон қуйиш станциясида бош врач бўлиб ишловчи Қаҳрамон Умаров менда ҳаётга қайта умид туғдирди. У «отахон, кўзингиз албатта очилади», дея мени юз бор юпатди. Темир йўл касалхонаси врачи Альмира Арустанова кўзимни 25 минутча операция қилди. Мен ҳеч қандай оғриқни сезганим йўқ. Ҳозир онадан қайта туғилгандекман. Кўзларим очилди, ёруғ дунёни қайта кўряпман. Невараларимнинг жамолини кўриб, бағримга босяпман. Менга шундай буюк бахт — гавҳар ҳадя этган врач Қ. Умаров, А. Арустанова, ҳамширалар А. Кондратьева ва Х. Нишонбоеваларга газетангиз орқали чуқур миннатдорчилигимни билдириб қўйсанглар...»

Улуғ Ватан уруши III группа инвалиди, меҳнат ветерани, тошкентлик отахон Ҳосил Носиров ҳам фидокор врачларимизга ўзининг миннатдорчилик мактубини йўллаган:

«Яқинда мени оғир аҳволда 6-шаҳар касалхонасига келтиришди, — деб ёзади отахон. — Ҳаётдан бутунлай умидимни узгандим. Юрак хуружи авжига чиқарди. Лекин шифокор Қодирова (афсуски исмини билолмадим) шундай ширин сўз эканки, кўнглимни тоғдек кўтарди. Врачлар Нелья Михайловна, Пўлатжон Жонибеков, Зоя Яковлевнага бугун раҳматлар айтмоқчиман. Улар мени яна бир бор ҳаётга қайтардилар. Ҳозир соғлиғим анча яхши».

«Икки йилдан бери кўзим кўрмасди. Ёруғ дунёни кўриш орзусида кўплаб врачларга мурожаат қилдим. Охири янги ТошМИда қалбимда умид учқунлари порлади. — Улуғ Ватан уруши ва меҳнат ветерани Исоқ Исмоилов ўз хатини шундай бошлайди. — Мени жуда илиқ кутиб олишди. Профессор Татьяна Григорьевна Ильина, врачлар Эркин Нозимович Билолов, ҳамширалар Дилдора Мамадалиева, Шоҳида, Дилдорахонлар 22 кун мобайнида менга парвона бўлишди. Яна кўзларим кўра бошлаганидан қанчалар қувонганимни билсангиз эди! Ҳаммангизга раҳмат, ширинсўз, меҳрибон шифокорлар!»

Ҳабибулла Пўлатов эса Абдулла Набиев номли маҳалла аҳолиси номидан 32-поликлиника врачи Руқия Қодирова ҳақида ёзади:

«Руқия Қодирова ўз касбини жуда яхши эгаллаган. Унинг ҳузурига кирган беморлар тезда шифо топади, у диагнозларни аниқ белгилайди.

Айниқса, бахтимиз учун курашганлар, Улуғ Ватан уруши ветеранлари Убай ота Тошмуҳамедов, Солиҳ ота Рафиқов, Исматулла Кабиров кабилар Руқияхондан жуда миннатдор! У отахонларнинг дили-жони, ширинсўз меҳрибони!»

«Мен Улуғ Ватан урушининг қатнашчисиман, — деб ёзади Жўрабой Болтабоев, — уч йил давомида юрак хасталиги билан азоб чекдим. 1987-88 йилларда Семашко номидаги курортология ва физиотерапия илмий-тадқиқот институтида даволандим, соғлиғим яхши бўлиб кетди.

Кардиология бўлимининг Муҳаббат Абдувоҳидова бошлиқ врачлари ўзларининг хушмуомалаликлари билан ҳам биз беморларга катта малҳам бўлишди. Айниқса, даволовчи врач, медицина фанлари кандидати Флора Азимовани ҳар қанча мақтасам ҳам оздек кўринади.

Шифокор қўллари дард кўрмасин».

Ана шундай миннатдорчилик сўзлари битилган мактубларни ўқир экансан, инсонпарварлик ва олийжанoблик, фидокорлик ва шафқатлилик ҳамда ўзини батамом беморнинг манфаатларига бағишлай билиш, билимларни муттасил такомиллаштириб бориш — врачнинг шахсий фазилатларигина бўлиб қолмай, балки унинг касбкор ва граждандлик етуклигини билдирувчи фазилат эканлигини янада чуқурроқ ҳис этасан, киши.

Аммо шу билан бирга редакцияга келаётган ижобий ва салбий хатларни тарозининг палласига қўядиган бўлсак, минг афсуски, эътирозли мактублар палланинг бир томонини босиб кетади. Қўлимиздаги Тошкент Давлат медицина институти 1-клиник консультатив поликлиникаси мудири Гавҳар Амировага ёзилган ушбу очиқ хат бизни ғоят ажаблантирди.

«Сизнинг қабулингизда бор-йўғи беш минут бўлдим, холос. Сиз бошлиқ поликлиника шифокорларидан даво истаб, машаққат тортиб келган эдим. Лекин сизнинг иш кабинетингиз олдидаги асабий ҳолат мени лол қолдирди. Сизнинг ҳузурингиздан асабийлашган беморлар тез-тез чиқиб туришар эди. Очиқ эшикдан антиқа савол-жавоблар эшитиларди:

— Тушунсангизчи доктор, йўлда ушланиб, врач қабулига йўлланма (талон) ололмадик.

— Мана, йўлланмамиз, ёрдам қилсангиз, дугонамнинг аҳволини кўриб турибсиз, опажон....

— Сизга яна тушунтириб айтаманки гражданка, етиб кела олмаганлигингиз учун мен айбдор эмасман. Йўлланмангизда эса думалоқ муҳр йўқ. Бас, шундай экан, сизни қабул қилолмаймиз. Ахир бу ер республика диагностика поликлиникаси-я, тушуняпсизми?

Аёл сиздан яна илтимос қила бошлади:

— Опажон, сиз... — унинг товуши титрар эди.

— Мен сиз билан ортиқ гаплашолмайман!..

Ҳузурингиздан ўрта ёшлардаги икки аёл кўзлари намланган ҳолда бош эгиб чиқиб кетди.

Гавҳар Амировна! Энди бир ўйлаб кўрайликчи. Республикамизнинг асосий тиббий ёрдам кўрсатиш марказида йўлланмасида фақат думалоқ муҳр бўлмаган ёки врач қабулига кириш учун номерли талон ололмаган ночор аҳволдаги бемор қаерга борсин ва кимдан нажот сўрасин?

— Опажон, мен ҳам талонга етиб келолмадим. Уролог врачга учрашмоқчи эдим. Мана йўлланмам, сиз менинг қўлимдан уни жуда оғриниб олдингиз.

— Уфф.... Сиз қаердалигингизни биласизми? Бу ер республика консультатив поликлиникаси-я? Бизда тартиб шундай. Йўлланмада думалоқ муҳр бўлмаса, қабул қилолмаймиз.

Қўлимдаги йўлланмага кўз югуртирдим. Афсуслар бўлсинки, унда штамп бору, думалоқ муҳр йўқ. Аъзойи баданимга чумоли ўрмалар эди.

— Опажон, шунча йўлдан овора бўлиб, врач қабулига киролмас эканман-да. Балки юқорироқдан илтимос қилсамчи, — дедим мен сизга юзланиб.

— Шикоят қилмоқчимисиз? Марҳамат, бош врачга учрашишингиз мумкин. 14-корпус, 2-қаватда. Фамилиялари Мирхожиев.

— Гавҳар Амировна, овозингиздаги ўктамлик мени бош врачга учрашиш фикридан қайтарди. Орқага қайтдим. 9 февраль куни врач ҳузурида бўлдим. Мен топширишим керак бўлган анализ атиги 10 минут вақтни олар экан. Ҳа, 10 минут. Шу пайт бекорга сарф бўлган қимматли вақтларимга ачиндим.

Гавҳар Амировна, сиздан илтимос, ҳар куни иш бошламасингиздан олдин, муқаддас Гиппократ қасамини бир эсласангизда, эгнингиздаги оппоқ халатингизга кўз югуртирсангиз, унда дилни ғашлантирувчи доғ пайдо бўлмадимикан?

Салом билан Жўра Тўхтаев. Қарши шаҳри. Қашқадарё посёлкаси».

Қўлимиздаги иккинчи хат ҳам ана шу мазмунда.

«Мен турмуш ўртоғим билан Тошкентдаги 159-трестга қарашли 22-қурилиш бошқармасида ишлайман, — деб ёзади ҳамшаҳримиз, Ҳамза районининг Янгилик кўчаси, 109-уйда истиқомат қилувчи Д. Аюпова. — Мана икки йилдирки, мени ошқозон-ичак касаллиги безовта қилиб келади. Биринчи йили турар жойимдаги поликлиникадан юборилган йўлланма орқали Тошкентдаги Ўзбекистон ССР Соғлиқни сақлаш министрлигининг 1-клиник касалхонасида «япон зонти»ни ютдим. У ерда менга «гастрит» деб диагноз қўйишди. Қўлимга касаллик натижаси тўғрисидаги хулоса қоғозини беришди. Мени шу диагноз билан 6-шаҳар касалхонасига ва у ердан тўғри Федорович номли шифохонага юборишди. Аммо натижа бўлмади. Мана, ҳозир ҳам ошқозоним хуруж қиляпти. Охири бўлмай, иш жойимдаги поликлиникага мурожаат қилдим. У ерда ҳам менга «япон зонти»ни ютишга йўлланма беришди. «Главташкентстрой»нинг касалхонасида эса юқоридаги диагнозни қўйишди. Мени даволовчи врач эса «Главташкентстрой»га қарашли физиотерапия поликлиникасида даволаниш учун процедура китобчасини берди. У ерда ординатор врачлари ва терапевт врач ҳар бир процедурани олтитадан қабул қилишимни айтди. Эндигина шу процедураларни икки-уч мартадан қабул қилганимда, ВКК комиссияси касаллик варақамни ишга тушиш учун ёпиб бериб, менга «Поликлиника соат 20.00 гача ишлайди, ишдан кейин бориб даволанаверинг» деди. Ваҳоланки, поликлиника соат 19.00 гача ишлар экан. Ишдан сўнг қайси процедурани қабул қилишим керак? Ҳар бири 12—30 минут даволаса? Мен шуни ВККдагиларга айтсам, мени хонадан ҳайдаб чиқаришди. Нима учун касалларга шундай муомала қилишади? Кўпгина беморлар бу ерга келиб сарсон бўлишдан безор бўлиб, поликлиникага келишга юраги дов бермас экан. Эрим ҳам шундай. Ревматизм касали бўлса ҳам, врачга мурожаат қилишдан безор. Врачлар кириши билан беморларнинг қўлига қарайдилар. Хўш, менинг касалхонада даволанишга ҳаққим борми ёки йўқми, ўзи?»

Албатта ҳаққингиз бор. Чунки врачга энг азиз нарса — совет кишиларининг ҳаёти ва соғлиғи ишониб топширилади. Аммо афсуски, ҳали сиз дуч келган ҳоллар — камчиликлар учраб турибди, тошбағирлик ва эътиборсизлик, сиз айтиб ўтгандек таъмагирлик ҳоллари мавжуд.

Бундай салбий ҳолларнинг ҳаммаси медицина соҳасида туб бурилишни, соғлиқни сақлаш системасини сифат жиҳатидан янги даражага кўтаришни тақозо этмоқда. Зотан, КПСС Марказий Комитети ва СССР Министрлар Советининг «СССР аҳолисининг саломатлигини муҳофаза қилишни ривожлантириш ва соғлиқни сақлашни қайта қуришнинг ўн иккинчи беш йилликка ва 2000 йилгача бўлган даврга мўлжалланган Асосий йўналишлари»да халқ саломатлигини муҳофаза қилишнинг асосий принциплари белгилаб берилди.

Совет врачи—энг илғор коммунистик дунёқараш тарғиботчисидир. Юксак ғоявий-эътиқод, социалистик жамият олдидаги бурчни ҳис этиш, ўз касбининг социал аҳамиятини англаш, Гиппократ қасамини бузмаслик унга хос сифатлар бўлиши керак. Беморнинг кўнгли нозик. Даволаш муассасасидан эса унинг кўнгли тўлиб чиқиши керак.

Т. ТОШЕВ.

Тошкентликлар диққатига!

«ТАШГОРКООПТОРГ»НИНГ РАЙОНЛАРГА БИРКИТИБ ҚЎЙИЛГАН МАГАЗИНЛАРИДА

чорвачилик маҳсулотларини топширувчиларга, Улуғ Ватан уруши инвалидлари ва қатнашчиларига, меҳнат инвалидларига ва Қаҳрамон-оналарга

ОМУХТА ЕМ (КОМБИКОРМ)

РЕАЛИЗАЦИЯ ҚИЛИНАДИ.

МАГАЗИНЛАРНИНГ АДРЕСЛАРИ:

1-магазин — Олой бозорида (Куйбишев ва Киров районлари);

27-магазин — Чиғатой, Форобий кўчаси, 213-уй (Октябрь ва Собир Раҳимов районлари);

52-магазин — Чилонзор, Пионер кўчаси — бозор (Акмал Икромов, Сергели, Чилонзор, Фрунзе районлари).

77-магазин — 8-Март кўчаси, Кўк бозор (Ҳамза ва Ленин районлари).

ШАХСИЙ ХЎЖАЛИГИДА УЙ ҲАЙВОНЛАРИ БЎЛГАН ГРАЖДАНЛАРГА ОМУХТА ЕМ БЕРИШ НОРМАЛАРИ ҚУЙИДАГИЧА:

БИР КВАРТАЛДА:

Қорамоллар учун — ҳар бир бош қорамолга 200 кг.

Чўчқалар учун — ҳар бир бош чўчқага 100 кг.

Қўйлар учун — ҳар бир бош қўйга 50 кг.

ЧОРВАЧИЛИК МАҲСУЛОТЛАРИНИ ТОПШИРУВЧИЛАРГА ЭСА ОМУХТА ЕМ ҚУЙИДАГИ НОРМАЛАРДА БЕРИЛАДИ:

тирик вазнда топширилган қорамол, майда ҳайвонлар ва чўчқаларнинг ҳар бир килограмми учун 0,5 кг, сўйилган ҳолда вазнининг ҳар бир килограмми учун 1 кг.

Комбикорм олиш учун район ижроия комитетидан (турар жойидан) ва ветеринария шифохонасидан хўжаликда ҳақиқатан ҳам ҳайвонлар ва паррандалар мавжудлиги тўғрисида ёки «Ташгоркоопторг»га чорвачилик маҳсулотлари топширганлиги тўғрисида справка келтириш талаб этилади.

Магазинлар соат 9 дан 19.00 гача ишлайди, танаффус соат 14 дан 15.00 гача, дам олиш куни — душанба.

Сизни қизиқтирган барча масалалар юзасидан қуйидаги адресга мурожаат қилишингиз мумкин: Тошкент шаҳри, 57-алоқа бўлими, Жомий кўчаси, 5-уй. Телефон 48-19-20.

«ТАШГОРКООПТОРГ» БОШҚАРМАСИ.

Башанг костюмлар

ОҚ-ҚОРА РАНГДАГИ ГЕОМЕТРИК ШАКЛЛАР ТАСВИРИ ТУШИРИЛГАН УЗАЙТИРИЛГАН КОСТЮМ ВА ТЎҒРИ БИЧИҚЛИ ЮБКАДАН ИБОРАТ БЎЛГАН «ГЕПАРД» ТУСЛИ СУНЪИЙ ЧАРМ КОСТЮМ КИШИНИ НИҲОЯТДА ЗЕБО ВА ОРАСТА ҚИЛИБ КЎРСАТАДИ.

Размерлари 44—46.

БУНДАЙ КОСТЮМЛАР «ЗАРЯ» ФИРМА МАҒАЗИНИДА СОТИЛМОҚДА.

БУ ЕРДА 48-50 РАЗМЕРЛИ (4-рост) ЕНГИЛ, ҚУЛАЙ МАВСУМБОП ПАЛЬТОЛАР ҲАМ СОТУВГА ЧИҚАРИЛГАН.

Магазин адреси: Космонавтлар проспекти, 4- уй.
Иш соатлари соат 10 дан 19.00 гача.
Танаффус соат 14 дан 15.00 гача.
Дам олиш куни — душанба.
Телефон: 56-65-78.

«ЗАРЯ» ФИРМА МАГАЗИНИ.

Кооператив ва якка меҳнат фаолияти билан шуғулланувчи гражданлар диққатига!

МАҲСУЛОТЛАРИНГИЗНИ РЕАЛИЗАЦИЯ ҚИЛИШДА ГУМ ХИЗМАТИДАН ФОЙДАЛАНИШИНГИЗ МУМКИН.

ГУМ билан ҳамкорлик Сизни ортиқча ташвишлардан халос этиб, вақтингизни тежайди ва шубҳасиз, фирмангизнинг обрў-эътиборини кўтаради.

Кооперативлардан ва якка гражданлардан қабул қилинган товарлар реализацияси бўйича ихтисослашган секция ГУМнинг 3-қаватида жойлашган!

Бу ерда замонавий модали безаклар ва зеб-зийнатлар, чиройли сувенирлар, камарлар, сумкалар, кўйлаклар, жакетлар, пойабзал ва бошқа буюмлар бор.

Товарларни ГУМга топширишда шахсингизни тасдиқловчи ҳужжат ҳамда якка меҳнат фаолияти билан шуғулланишга рухсат этилганлиги тўғрисидаги патент кўрсатилади.

ГУМнинг товаршунослари топширувчилар билан келишган ҳолда товарларга нарх қўядилар.

Маълумотлар олиш учун телефон: 42-22-57.

ГУМ.

СССР жамғармалар банки хизматингизга мунтазир!

Болалар манфаатини кўзловчи омонатлар

СССР жамғармалар билан қариндошлик алоқаларидан қатъий назар гражданлардан 16 ёшгача бўлган болалар манфаатини кўзлаб қўйиладиган омонатларни қабул қилади.

Муайян мақсадга қаратилган омонатлар юзасидан бадалларни мунтазам тўлаб борган ота-оналар, боболар ва бувилар, боланинг бошқа қариндош-уруғлари унинг балоғат ёшига етганида мустақил ҳаётга қадам қўйиши учун зарур анчагина жамғарма тўплаб қўйишлари мумкин.

Бадаллар исталган миқдорда, ҳам нақд пул билан, ҳам пул ўтказиш йўли билан қабул қилинади. Омонатдан қисман пул олиш мумкин эмас.

Омонат 10 йил сақланган тақдирда 16 ёшга тўлган ёки ундан ошган йигит ва қизларга жамғарилган пул билан бирга ҳар йилига 4 процент ҳисобидан даромад ҳам тўланади. Омонатни олишда омонат дафтарчаси ва уни қўйган шахсни тасдиқловчи ҳужжат тақдим этилиши лозим.

Омонат муддатидан олдин олинган тақдирда, шунингдек, 10 йил муддат тўлиб, номига омонат қўйилган бола 16 ёшга тўлганидан кейин ҳам у олинмаса ҳар йилига 2 процент миқдорида даромад тўланади.

СССР ЖАМҒАРМАЛАР БАНКИ.

«Союзторгреклама» Бутуниттифоқ бирлашмасининг Ўзбекистон агентлиги.

Спорт

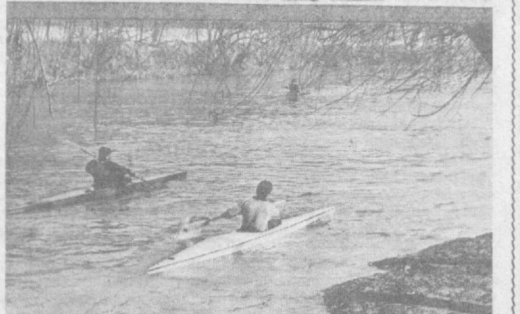

Баҳор келиши билан шаҳримизнинг спорт базалари ва сув ҳавзаларида машғулотлар янада қизиб кетди. Қайси спорт иншоотига борманг ҳаммасида ёш спортчиларнинг бўлажак мусобақаларга тайёргарлик кўраётганликларининг гувоҳи бўласиз. Улар қаторида теннисчи ва байдаркачилар ҳам бор.

СУРАТДА: (юқорида) Тошкентдаги 110- ва 50-ўрта мактабнинг 5-синф ўқувчилари (чапдан) Рустам Абдуқодиров ва Дима Елкибоев «Пахтакор» спорт-комбинатининг теннис секциясида шуғулланишади. Пастдаги суратда эса анҳорда байдарка ва каноэда шуғулланувчиларнинг навбатдаги машғулоти.

М. Нуриддинов фотолари.

Ҳукм ўқилгандан сўнг

Порахўр тумшуғидан илинди

Игорь Ильинский 1986 йилнинг апрелида Тошкент шаҳар аҳолига пуллик гараж хизмати кўрсатиш бошқармасининг Акмал Икромов район участкасига мастер қилиб тайинланди-ю, босар-тусарини билмай қолди. Ҳа-да, ахир тўққизта гараж унинг ихтиёрида. Гараж хизматчилари «ғаҳ» деса қўлига қўнади, айтгани-айтган, дегани-деган. Ҳар бир гаражда юздан зиёд шахсий енгил автомашиналар «жон сақлайди». Бундан мустасно беш-ўн машина «тунда меҳмон» бўлиб кетишади. Улардан келадиган сўмлар квитанцияни четлаб ўтиб, Игорнинг чўнтагига тушади.

Ҳамён қаппайган сари Игорь Ильинскийнинг ҳам иштаҳаси очилиб борди. У энди ҳар куни ўн-ўн беш сўмлик киримга қаноат ҳосил қилмай қўйди. Мўмайроқ даромад қилгиси келди. Бу борада у пул топишнинг турли йўлларини қидирди. Топди ҳам.

Григорий Сумкин исмли кимса иш сўраб унинг олдига келиши Игорнинг порахўрлик фаолиятига туртки бўлди.

— Битта бўш жой бор. Лекин... ишлай олармикинсиз?— сўради у Сумкинга синовчан назар ташлаб.

— Ҳаракат қиламан. Врачлар енгилроқ иш топинг, дейишди. Олдин қурилишда ишлар эдим. Соғлиғимнинг сал мазаси бўлмай қолди, — деди унга жавобан Сумкин.

— Хўп, майли. Мен сизни 58 «М» гаражга синов муддати билан ишга оламан. Аммо... озгина харажати бор. Узингиз биласиз. Ҳужжат тўғрилаш дегандай... — чайналди Игорь.

Гап нимадалигини тушунган Сумкин чўнтагидан 100 сўм чиқариб Ильинскийнинг столи устига ташлайди.

— Тушунган одамнинг садағаси кетсанг арзийди, — деди у кўзлари чақнаб. — Бўпти, эртадан бошлаб ишга чиқаверинг. Ҳужжатларни ўзим расмийлаштираман.

Текин пул томоғидан луқмадек ўтиб кетгач, Игорнинг иштаҳаси янада очилиб кетди. Валерий Хисматуллин исмли шахсни 51 «А» гаражга қабул қилувчи сифатида ишга олиб, ставкани яна эллик сўмга оширди. Яъни ундан 150 сўм пулни нақд санаб олди. Қарасаки, ишлар жойида. Бу ҳам унга оздек туюлди. У ўз «нархини» янаям оширмоқчи бўлди. Шундай қилди ҳам. 1987 йил 27 апрель куни иш сўраб келган Владимир Бросалинга:

— Сизни 51 «А» гаражига қабул қилувчи уста сифатида ишга олишим мумкин. Лекин озгина чиқими бор... 300 сўм берсангиз пичоғингиз мой устида бўлади, — деб очиқ айтди.

Владимир аввалига бундай «ошкораликдан» довдираб қолди. Аммо, начора. Игорь айтгандек бунақа «ёғли» жой ҳамма ерда ҳам топилавермайди. Эртасига Владимир емай-ичмай йиғиб қўйган 300 сўм пулни олиб келиб Игорнинг чўнтагига солди.

«Ижоди» кундан-кунга гуркираб бораётганидан у ўзида йўқ хурсанд эди. Кўп ўтмай Игорь бошқарма буйруғи билан Сергели район участкасига катта мастер қилиб ишга ўтказилди. Лекин, ўрганган кўнгил ўртанса қўймас деганларидек, Игорь бу ерда ҳам «эски касбини» давом эттирди. Қарамоғида саккизта очиқ гараж. Хоҳламаган одамини ишдан бўшатиб, «ўзига ёққан» одамни ишга олиш унинг қўлида. У ана шу «қўлланма»дан фойдаланиб, ўзи ишга олган ҳар бир мижознинг чўнтагини қоқа бошлади.

Шундай қилиб, у Александр Лапшиндан 200 сўм, Анатолий Пивкиндан 200 сўм, Михаил Исахаровдан 300 сўм миқдорида пора олди. Бу ҳам етмагандек ўзининг олча ранг «Жигули»сида гаражма-гараж «мурид овлаб» чиқар эди. Лекин «Қинғир ишнинг қийиғи қирқ йилдан кейин ҳам очилади» деганлари рост экан. Мўмай даромад орттиришга муккасидан кетиб, одамийлик қиёфасини бутунлай йўқотган Игорь Ильинский навбатдаги порани олаётган пайтида Сергели район ички ишлар бўлимининг БХСС ходимлари томонидан қўлга туширилди.

Хўш, бу порахўр шахс ким ўзи? У 1948 йили Чимкент шаҳрида туғилган. Маълумоти тўлиқсиз ўрта. Акмал Икромов районининг 23-кварталидаги 40-уйнинг 8-квартирасида истиқомат қилади.

Текин томоқ барибир тешиб чиқди. Аввалига у сувдан қуруқ чиқишга уринди. Турли хил важ-корсон кўрсатиб, милиция ходимларини чалғитмоқчи бўлди. Лекин ҳамма ҳам унга ўхшаган нопок эмаслигини, инсофли, виждони пок, ҳалол одамлар кўп эканлигини билгач, уринишлари бефойда эканлигини фаҳмлаб, ер чизиб қолди.

Сергели район халқ суди бу порахўрни олти йил муддатга озодликдан маҳрум қилиш ҳақида ҳукм чиқарди.

Б. НУРМУҲАМЕДОВ,
Сергели район прокурори.

Р. АКБАРАЛИЕВ,
«Тошкент оқшоми»нинг жамоатчи мухбири.

Редактор ўринбосари С. Б. ЁҚУБОВ.

В. И. ЛЕНИН ТУҒИЛГАН КУННИНГ 118 ЙИЛЛИГИГА БАҒИШЛАНГАН БАДИИЙ ВА ХРОНИКАЛ-ҲУЖЖАТЛИ ФИЛЬМЛАР

Тематик намойишини ўтказади

БАДИИЙ ФИЛЬМЛАР:

«ВАТАН» КИНОТЕАТРИДА
21-22 апрелда — **БИРИНЧИ ОТЛИҚ АРМИЯ.**
«НУКУС» КИНОТЕАТРИДА
21-22 апрелда — **«ПОТЁМКИН» БРОНЕНОСЕЦИ.**
С. РАҲИМОВ НОМЛИ КИНОТЕАТРДА
21-22 апрелда — **АРСЕНАЛ.**
М. ШАЙХЗОДА НОМЛИ КИНОТЕАТРДА
21-22 апрелда — **ТОНГГИ ЧАВАНДОЗЛАР.**
«ТИНЧЛИК» КИНОТЕАТРИДА
21-22 апрелда — **ТОНГГИ ЧАВАНДОЗЛАР.**
ҲАМЗА НОМЛИ КИНОТЕАТРДА
21-22 апрелда — **ФАВҚУЛОДДА ТОПШИРИҚ ОЛГАН ПОЕЗД.**
«ВОСТОК» КИНОТЕАТРИДА
22-23 апрелда — **АНДРЕЙКА.**
«ВЛКСМ 30 ЙИЛЛИГИ» КИНОТЕАТРИДА
21-22 апрелда — **МИЛТИҚЛИ КИШИ.**
«ЯНГИОБОД» КИНОТЕАТРИДА
22 апрелда — **КОММУНИСТ.**
«ЎзССР 25 ЙИЛЛИГИ» КИНОТЕАТРИДА
21-22 апрелда — **МИЛТИҚЛИ КИШИ.**
САНЪАТ САРОЙИДА
21-22 апрелда — **РЕСПУБЛИКА МУЛКИ** (катта залда).
21-22 апрелда — **«ТЕРРОР» ОПЕРАЦИЯСИНИНГ ТУГАТИЛИШИ** (кичик залда).
К. ЁРМАТОВ НОМЛИ КИНОТЕАТРИДА
22 апрелда — **КРЕМЛЬ КУРАНТЛАРИ.**
«ҒУНЧА» КИНОТЕАТРИДА
22-апрелда — **УМИД.**
Ғ. ҒУЛОМ НОМЛИ КИНОТЕАТРДА
21-22 апрелда — **ШОШИЛИНЧ... МАХФИЙ... ГУБЧЕКА.**

ХРОНИКАЛ-ҲУЖЖАТЛИ ФИЛЬМЛАР:

«ВОСТОК» КИНОТЕАТРИДА
21 апрелда — **УЛЬЯНОВЛАРНИНГ КИЕВДАГИ АДРЕСЛАРИ.**
«ФЕСТИВАЛЬ» КИНОТЕАТРИДА
22-24 апрелда — **СМОЛЬНИЙ. ЛЕНИН КАБИНЕТИ.**
«ИСКРА» КИНОТЕАТРИДА
22-24 апрелда — **ПЕТЕРБУРГДАГИ ЙИЛЛАР.**
«ТОШКЕНТ СОВЕТИНИНГ 50 ЙИЛЛИГИ» НОМЛИ КИНОТЕАТРДА
22-24 апрелда — **ФИНЛЯНДИЯ МАМЛАКАТИ ЭСЛАЙДИ.**
«ДРУЖБА» КИНОТЕАТРИДА
22-24 апрелда — **КЕЧКИ ПОЕЗДГА БИР БИЛЕТ.**
«МОСКВА» КИНОТЕАТРИДА
22-24 апрелда — **ЛЕНИН, САМАРАДАГИ ЙИЛЛАР.**
«ЧАЙКА» КИНОТЕАТРИДА
22-24 апрелда — **ЛЕНИНГРАД — УЛУҒ ОКТЯБРНИНГ БЕШИГИ.**
«ҚОЗОҒИСТОН» КИНОТЕАТРИДА
22-24 апрелда — **ЛЕНИН ЕНИСЕЙДА.**
«ВЛКСМ 30 ЙИЛЛИГИ» НОМЛИ КИНОТЕАТРДА
22-24 апрелда — **...ВА БИЗ РОССИЯНИ АҒДАР-ТЎНТАР ҚИЛИБ ЮБОРАМИЗ!.. УЛЬЯНОВ.**
«ЎзССР 25 ЙИЛЛИГИ» КИНОТЕАТРИДА
22-24 апрелда — **БУ ЕРДА ЛЕНИН ЯШАГАН ВА ИШЛАГАН.**
ЛИСУНОВ НОМЛИ КИНОТЕАТРДА
22-24 апрелда — **ЛЕНИН ТУҒИЛГАН ЕР.**
«НУКУС» КИНОТЕАТРИДА
22-24 апрелда — **БУ ЕРДА ЛЕНИН БЎЛГАН.**
«ТИНЧЛИК» КИНОТЕАТРИДА
22-24 апрелда — **ЛЕНИН БИЛАН 250 СОАТ.**

ТОШКЕНТ ШАҲАР СОВЕТИ ИЖРОИЯ КОМИТЕТИНИНГ КИНОЛАШТИРИШ БОШҚАРМАСИ.

«ПАХТАКОРЧИ» ФУТБОЛ ҲАВАСКОРЛАРИ КЛУБИ

21 апрелдан бошлаб

М. ГОРЬКИЙ НОМИДАГИ МАДАНИЯТ ВА ИСТИРОҲАТ БОҒИНИНГ ВИДЕОСАЛОНИДА

Ўйин вақтида ёзиб олинган «ЗВЕЗДА» (Пермь) — **«ПАХТАКОР», «ГЕОЛОГ»** (Тюмень) — **«ПАХТАКОР» командалари ўртасидаги матчларни**

НАМОЙИШ ҚИЛАДИ

Сеанс бир ярим соат давом этади. Видеосалон соат 10 дан 20.00 гача ишлайди.

«Пахтакор» клубининг аъзоларига билетлар арзон нархда сотилади.

33-66-53 телефони бўйича маълумот олиш мумкин.

МУТАХАССИСЛАР, КИТОБСЕВАРЛАР ВА КУТУБХОНАЛАР ДИҚҚАТИГА!

«ТАШКНИГА» ШАҲАР КИТОБ САВДОСИ ИДОРАСИ

4 май соат 16 дан 20.00 гача

«БИЛИМЛАР УЙИ» БИНОСИДА БЎЛАДИГАН

(Киров кўчаси, 24- уй)

КИТОБЛАР КИМ ОШДИ САВДОСИНИ ЎТКАЗАДИ.

Ким ошди савдосида антиквар ва революцияга қадар чоп этилган ноёб нашрлар ва 1961 йилгача Совет нашриётлари босиб чиқарган китоблар билан савдо қилинади.

Ким ошди савдосида сотиш учун тақдим этиладиган китоб кўригини ўтказиш учун ким ошди савдоси маъмурияти

1988 йил 20 апрелда
1-«ПРОПАГАНДИСТ» КИТОБ МАГАЗИНИ
(Пушкин кўчаси, Марказ-1, 6- корпус)
биносида савдога қўйиладиган мазкур китоблар кўргазмасини ташкил қилади.

„ЭЛЕКТРОНИКА"

«ЭЛЕКТРОНИКА» ФИРМА МАГАЗИН-САЛОНИ

МИНСКДАГИ «ЭЛЕКТРОНИКА» СОАТ ЗАВОДИ БИЛАН ҲАМКОРЛИКДА.
20-21 АПРЕЛЬ КУНЛАРИ «ЭЛЕКТРОНИКА-5» ЭЛЕКТРОН ҚЎЛ СОАТЛАРИ

Савдо-кўргазмасини ўтказади

САВДО-КЎРГАЗМАСИНИ ЎТКАЗИШДА «ЭЛЕКТРОНИКА» ЗАВОДИ (Минск шаҳри)**НИНГ ВАКИЛЛАРИ ИШТИРОК ЭТИШАДИ.**

Савдо-кўргазмага нархи 32 сўмдан 60 сўмгача бўлган сирланган ва қора ҳал берилган аёллар ва эркакларнинг турли моделлардаги металл соатлари қўйилади.

Чунончи, кўргазмада, «Янгилик-88» — «Электроника-56» пульс-метрли соатлар ҳам намойиш этилади.

Бу соатлар томир уришини ўлчаш билан бирга: соат, минут, секундларнинг ҳаракатини кўрсатади; бу соатлардан ± секунд аниқлик билан секундометр сифатида ҳам фойдаланиш мумкин. Баҳоси — 85 сўм.

Савдо-кўргазмаси кунлари харид қилинган барча соатларнинг кафолат муддати амалда белгиланганидан 6 ойга узайтирилади.

САВДО-КЎРГАЗМАСИГА МАРҲАМАТ ҚИЛИНГ!

Бизнинг адрес: Тошкент шаҳри, Гоголь кўчаси, 38-уй (4, 22, 13, 28-трамвайларнинг «Куйбишев район Совети ижроия комитети» бекати). Телефон: 33-78-34.

Театр

НАВОИЙ НОМИДАГИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК КАТТА ТАЕТРИДА — 20/IV да Тошкент давлат консерваторияси опера-студиясининг спектакли — **Севилья сартароши, 21/IV да Хива ордени.**

МУҚИМИЙ НОМИДАГИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ МУЗИКАЛИ ТЕАТРИДА — 20/IV да **Шайтон ва муридлар.**

Кино

20 АПРЕЛДА

БАДИИЙ ФИЛЬМЛАР:

Восток — «ИЗТОПАР» (жуфт соатларда).

Лисунов номли — «ҚЎЛГА ОЛИШ», «ШАХСИЙ СОҚЧИ» (17, 20.00).

21 АПРЕЛДА

БАДИИЙ ФИЛЬМЛАР:

Тошкент Советининг 50 йиллиги — «ЮЛДУЗ БЎЛИШ ОСОНМИ?» (16, 18.30, 21.00).
Ватан — «ИЗТОПАР» (жуфт соатларда ва 21.30 да).
Восток — «ОЛТИН ЗАНЖИР» (жуфт соатларда).
Москва — «ОЛТИН ЗАНЖИР» (тоқ соатларда ва 20.40 да).
Дружба — «ҚЎЛГА ОЛИШ», «ШАХСИЙ СОҚЧИ» (11, 14, 17, 20, 12, 15, 18, 20.30).
Нукус — «ПОТЁМКИН» БРОНЕНОСЕЦИ» (11, 16.00).
Лисунов номли — «БИР МАРОТАБА АЛДАБ» (11, 13, 15, 17, 19, 21.00).
ВЛКСМ 30 йиллиги — «БИРИНЧИ УЧРАШУВ, СЎНГГИ УЧРАШУВ» (жуфт соатларда).
Искра — «БИР МАРОТАБА АЛДАБ» (12.00).
Санъат саройи — «РЕСПУБЛИКА МУЛКИ» (12, 14.30, 17, 19.30).
М. Шайхзода номли — «ТОНГГИ ЧАВАНДОЗЛАР» (11, 13.30, 16, 18.30, 20.45).

АВТОМАТ-ЖАВОБ БЕРУВЧИ ТЕЛЕФОНЛАР:

Санъат саройи — 44-21-44, 44-21-34, 44-21-74.
Чайка — 77-06-20.
Тошкент Советининг 50 йиллиги — 78-47-25.
Қозоғистон — 35-24-92.
Ватан — 74-30-38.
Восток — 92-14-61.
Дружба — 67-96-15.

Шаҳар кинотеатрларида хизмат кўрсатиш маданиятини яхшилашга оид таклиф ва истакларингиз билан Кинолаштириш бошқармасига 33-37-11 телефони бўйича мурожаат қилинсин. Репертуардаги ўзгаришлар тўғрисида кинотеатрлардан тўлиқ маълумот олишингиз мумкин.

Цирк

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА — **«Ҳинд ва Африка филлари» аттракционининг гастроллари (19.30).**

«ПАХТАКОР» МАРКАЗИЙ СТАДИОНИДА

22 апрель соат 19.00 да

«ПАХТАКОР» (Тошкент) — «РАФ» (Елгава)

командалари ўртасида

ФУТБОЛ БЎЙИЧА ЎРТОҚЛИК УЧРАШУВИ

Танаффус вақтида спорт-буюм лотереяси ўйналади (лотерея билетларининг серия номерлари 120001 дан 140000 гача).

Билетлар сотилмоқда.

Тошкент шаҳар А. Икромов районидаги 123-ўрта мактаб томонидан **Саидинов Ахматилла Ҳамидуллаевич** номига берилган 605145 номерли йўқолган

ЎРТА МАЪЛУМОТ ТЎҒРИСИДАГИ АТТЕСТАТ

БЕКОР ҚИЛИНАДИ

Ўзбекистон ССР Давлат кооператив қурилиш бирлашмаси, 1-«Узагротрансспецстрой» тресті коллективи шу трест ходими Х. Т. Толиповга онаси **Жамол БОҚИЖОНОВАнинг** вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қилади.

Тошкент миллий чолғу асбоблар экспериментал фабрикаси коллективи фабрика ишчиси **Йўлдош АКБАРОВнинг** вафот этганлигини чуқур қайғу билан билдириб, марҳумнинг оила аъзоларига таъзия изҳор қилади.

ТОШКЕНТ оқшоми
Ўзбек ва рус тилларида мустақил равишда нашр этилади.

«Тошкент оқшоми»
(«Вечерний Ташкент») — орган Ташкентского горкома Компартии Узбекистана и городского Совета народных депутатов.
Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг Меҳнат Қизил Байроқ орденли босмахонаси. Тошкент шаҳри.

РЕДАКЦИЯ АДРЕСИ: 700083, Тошкент, Ленинград кўчаси, 32.

ТЕЛЕФОНЛАР: бўлимлар: партия турмуши ва пропаганда — 32-54-19; совет қурилиши ва халқ контроли — 32-54-34; саноат, транспорт ва алоқа — 33-08-74, 32-57-84; шаҳар хўжалиги, савдо ва маиший хизмат — 32-55-39, капитал қурилиш — 32-58-85; фан ва ўқув юртлари — 32-53-10; физкультура ва спорт, ҳарбий-ватанпарварлик тарбияси — 32-55-32; маданият — 32-53-83; ахборот — 33-28-95; хатлар ва оммавий ишлар — 33-29-70; иллюстрация — 32-55-37; жамоатчилик редакцияси — 33-99-42, 32-53-66; «Ташкентская неделя» рекламалар иловаси — 32-56-84; эълонлар — 33-81-42.

Р — 10725. Якшанбадан ташқари ҳар куни чиқади. Ички саҳифаларга 19.30 да қўл қўйилган. [График бўйича 17.00 да қўл қўйилиши лозим]. А. 2097. Тиражи — 107820. 64690. 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10.